Sakala

ASUTANUD C. R. JAKOBSON A. 1878.

ILMUB NELI KORDA NÄDALAS:

esmaspäeval, kolmapäeval, reedel ja laupäeval,
kusjuures laupäevane leht kannab nime „Sakala Pühapäev" („Pühapäev")

Hinnata kaasanne[illegible]:

„Sakala" tähtraamat, rebitav seinakalender, kokkuköidetav lutulisa, piltidega ilustatud nädalaleht „Sõnapilt" ja pooleaasta ning pikemaaja tellijatele põllutööajakiri „Uus Talu", „Põllumees" või „Eesti Talu".

Toimetus ja talitus Viljandis, Lossi tän. 26.
Aadress kiri[illegible] „Sakala" Viljan[illegible], pk. 32.

Telefonid: toimetus — 31, päätoimetaja J. Lepik — 4-23, talitus — 2-31.
Talitus avatud äripäeviti kella 8—17. Kuulutuste hind: kuulutuskül'el — 5 s., 1-sel lhk. — 10 s., tekstis kuulutuskirjaga — 12 s., tekstis tekstikirjaga või erilište tingimustega paigutamise suhtes 15 s. mm ühel veerul.

ÜKSIKNUMBER 5 SENTI

„Sakala" tellimise hinnad: a) 4 korda nädalas (pooleaasta ja pikemaaja tellijaile „Põllumees", „Eesti Talu" või „Uus Talu" tasuta kaasas): 1 k. 75 s., 2 k. 1 kr. 50 s., 3 k. 2 kr. 15 s., 6 k. 4 kr. 30 s., 12 k. 8 kr. 50 s. Pooleaasta ja pikema aja tellijail on võimalik tellida väikese juurdemaksuga iga nädal ilmuvat Põllutöökoja ajakirja „Põllumajandust". „Sakala" koos „Põllumajandusega" maksab 6 k. 5 kr. 90 s., 12 k. 11 kr. 50 s. Need kes juurdemaksuga tellivad „Põllumajanduse", saavad ikkagi tasuta kaasa ka „Põllumehe", „Eesti Talu" või „Uus Talu". b) 3 korda nädalas (ilma „Põllumeheta", „Eesti Taluta" ja „Uus „Taluta"): 1 k. 65 s., 2 kuud 1 kr. 30 s., 3 k. 1 kr. 75 s., 6 k. 3 kr. 40 s., 12 k. 6 kr. 70 s. Pooleaasta ja pikema-aja tellijaile koos „Põllumajandusega": 6 k. 5 kr., 12 k. 9 kr. 70 s. c) Läti- ja Leedumaale 1 k. 1 kr. 25 s., mujale välismaale 1 k. 1 kr. 50. s. Aadressimuutmine 25 s.

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need saadetakse tagasi juhul, kui vastav postmark on kirjale juure lisatud.

Nr. 52 (68) | Esmaspäeval, 6. mail 1940 | Tänast lehte 6 lehek.

Norra ministrid Inglismaal

Sakslased teatavad edasitungist Norras ja Norra vägede alistumisest. — Liitlased ründavad sakslasi Narviki juures

Saksa sõjateadaanne Norrast

Berliin, 5. mail, DNB. Sõjajõudude ülemjuhatus teatab: Tugewad waenlase wäeosad on lennukite toetusel korduwalt rünnanud meie positsioone Narvikist põhja pool. Need rünnakud tõrjuti tagasi koostöös meie wõitluslennukitega. Steinkerist meie wäed on edasi tungimas põhja poole. Namsos ja Grang wallutati. Neis piirkonnis asuwate Norra wäeosade juhatus on tingimusita alistunud. Lesjaskogi lennuwäljalt Andalsnesist lagu pool leiti 20 põlenud Briti lennukit. Õhujõud uputasid Namsose kohal 3. mail, nagu juba teatatud, 1 Inglise lahinglaewa, ja 4. mail kaks liitlaste kaubalaewa, 1 raskeristleja ja 1 transportlaewa. Narviki kohal uputati 1 end. Poola häwitaja. Wõitlustes waenlase allweelaewade wastu on 9. aprillist alates häwitatud 23 allweelaewa.

Läänefrondil ei olnud erilisi sündmusi.

Suured operatsioonid lõppenud

Stokholm, 5. mail, Havas. Saksa motoriseeritud patrullid tungiwad Namsosesse ja Baugsundi. Rootsi ajakirjanikud Rootsi-Norra piiril, kes jälgiwad operatsioone Namsose sektoris, arwawad, et Trondheimi piirkonnas on lõppenud suured operatsioonid. Österi oru piirkonnas on käimas partisanisõda.

Norra sõjapõgenikud Shotimaal

London, 5. mail, Reuter. 3 Norra laewa saabus ühte Põhja-Shotimaa sadamasse, tuues kaasa Norra ja Briti põgenikke. Nende hulgas on ka naisi ja lapsi.

Rootsi kaitseb Norra huvisid Saksamaal

Stokholm, 5. mail, DNB. Rootsi walitsus on üle wõtnud Norra huwide kaitsmise Saksamaal.

Norra pääkorter Põhja-Norras

Stokholm, 5. mail, Reuter. Norra telegraafi agentuur teatab, et Norra pääkorter on nüüd Põhja-Norras ja et Norra mobilisatsioon jääb kehtima.

Norra välisminister Londonis

London, 5. mail, Reuter. Norra välisminister Koht ja kaitseminister kol. Ljungberg saabusid täna Londoni pidama nõu Briti walitsusega. Koos nendega saabus Londoni ka Briti saadik Oslos. Neid oli walitsuse nimel wastu wõtmas sir John Monck.

London, 5. mail, Reuter. Norra välisminister Koht ja kaitseminister kol. Ljungberg saabusid ühte Shoti sadamasse Briti sõjalaewa pardal. Nende sõit hoiti saladuses ja sellest teatati alles pääle nende saabumist Londoni. Wälisminister Koht esines Londonis õhtul raadiokõnega, milles ütles, et ta jääb Londoni mõneks päewaks, arutama küsimust kuidas Norra wõiks paremini abi saada. „Siit ma lähen Pariisi, kuna säält sõidan jälle koju wõitlema". Kirjeldades sündmusi enne Saksa aktsiooni, Koht ütles: mõlemad sõdiwad pooled on Norrat süüdistanud korduwalt liig waljus erapooletuses. See on parimaks tõenduseks, et meie erapooletus oli tõesti erapooletus. Koht awaldas arwamist, et Saksa aktsioon Norras oli ette kawatsetud. Lääneriigid on teinud Norra wabastamise oma asjaks ja nad wiiwad selle kindlasti läbi, lõpetas Koht.

Narviki ümbruskonnas 3000 sakslast

Pariis, 5. mail, Havas. Seisukord Norras: ümberpaigutuse operatsioonid jätkuwad Norras wahejuhtumeita. Rõhutatakse, et Norra ja Saksa ülemjuhatuste wahel pole sõlmitud mingit waherahu. Kui Kesk-Norras Norra üksused on olnud sunnitud relwi maha panema, siis on olnud tegemist isoleeritud rühmadega, kellel oli kadunud igasugune wastupanuwõimalus. Narwiki piirkonnas areneb seisukord soodsalt, waatamata maastikulisele raskusile ja atmosfäärilisile tingimusile. Narviki piirkonnas tegutsewaid Saksa wägesid on umbes 3000 meest, kes jagunewad 3 rühma. Esimene rühm asub piki Rootsi wiiwat teed, kusjuures nende käes on sillad ja paljud tunnelid. 2000 ülejäänud meest asuwad Narviki ümbruskonnas, toetades rannikule. Nende positsioone tulistati laupäewal ägedasti liitlaste maapatareide ja suurte laewastikukahurite poolt.

Churchilli ei olevat lastud tegutseda

Londonist teatab Reuteri parlamentlik korrespondent, et eelolewal kolmapäewal on oodata huwitawaid waidlusi alamkojas. Nimelt walitseb parlamendi liikmete hulgas arwamine, et walitsus ei toiminud üksmeelselt Norra aktsiooni puhul. Nii ei olewat pääminister ega osa walitsuse liikmeid annud Churchillile täit tegewuswabadust.

Briti eitab

London, 5. mail. Reuter. Admiraliteet teatab, et ei wasta tõele Saksa wäide, nagu oleks uputatud 1 Briti lahinglaew ja 1 ristleja Namsose kohal.

Saksa ei olevat Rootsile esitanud nõudmisi

Stokholm, 5. mail, DNB. Rootsi telegraafiagentuur awaldab järgmise ametliku teate: „Duvere'is" on awaldatud artikkel, mille järele Saksa olewat Rootsi walitsusele wäga kaugeleulatawaid nõudmisi esitanud, mis puudutawat muuseas kaupade saatmist Rootsist Saksamaale kuni sõja lõpuni ja seda päämiselt krediidi pääle kui ka Saksa tööliste ja tehnikute tegewust Rootsi rauamaagikaewandustes ja transportasjanduses.

Stokholmi autoriteetseist allikaist seletatakse, et kõik niisugused wäited ja teated, mille järele Saksa olewat esitanud Rootsile uusi nõudmisi, olewat lihtsalt wäljamõeldised.

Korratakse Napoleoni katset tungida Inglismaale

Rooma ajaleht „Telegrafo" direktor on wägedele peetud raadiokõnes seletanud, et praegu korratakse Napoleoni katset tungida Inglismaale peatselt Saksamaa poolt. Kunagi warem ei olnud olukorrad ründajale nii soodsad kui praegu ja kunagi enne ei ole Inglismaa wastase tehnika arenenud nii kõrgele tasemele.

Põllupidajad! Maaorganisatsioonid! Raamatukogud!

Erakorraliselt rohke kiirtellimiste arv, mis kuni 1. maini s. a. anti teosele „Põllupidaja juriidiline käsiraamat", võimaldab seda väärtuslikku käsiraamatut veelgi suuremal hulgal s o o d u s t a t u d h i n n a g a **müügile** lasta. Vastu tulles paljude lugejate soovile, kes lühikese ajavahemiku jooksul (kuni 1. maini s. a.) ei jõudnud käsiraamatu kiirtellimist ära anda, on uuesti avatud **lühema aja jooksul**

KUNI 25. MAINI S. A. EELTELLIMISTE VASTUVÕTMINE HINNAGA KR. 2,50
PÄALE ILMUMIST MAKSAB TEOS KR. 3.50

„Põllupidaja juuriidiline käsiraamat"

toimetanud

ADVOKAAT EDG. HENNING, ÕIGUSTEADLASED AUG. MÖLDER JA JOH. VESKE

ilmub juba 30. mail s. a. üle 200 leheküljelise teosena. Lihtne ja rahvapärane käitluslaad teeb käsiraamatu igale lugejale hõlpsasti mõistetavaks ja arusaadavaks. Käsiraamatul on suur praktiline väärtus, olles igale põllupidajale nõuandjaks, mille abil ta oma igapäevases elus ja kutsetegevuses esilekerkivatele juriidilise iseloomuga küsimustele i s e s e i s v a l t, kiiresti ja täpselt võib vastuse leida.

Sisus **eraõiguslikke küsimusi** (eriti pärimisasjad, testament jne), **protsessiõigused** (protsesside ajamise, kaebuste, edasikaebuste ja apellatsioonide esitamise kord), **üle 30 seaduse ja määruse**, põllunduse, metsanduse ja maakorralduse alalt, rikkalikult juhiseid ja näiteid, **kaebuste, palvekirjade ning lepingute koostamiseks jne. jne.**

Põllupidajad! Maaorganisatsioonid! Raamatukogud! Kasutage eeltellijaile tehtavaid **soodustusi** ja andke eeltellimine **juba** täna ära, sest sellega

1) HOIATE KOKKU PEAAEGU 30%; 2) KINDLUSTATE ENDALE SELLE VÄÄRTUSLIKU KÄSIRAAMATU SAAMISE, kuna vabamüügile lastakse teost ainult piiratud arvul.

NÕUDKE TASUTA LÄHEMAID TEATEID!

Kõigile eeltellijaile, kes Kr. 2.50 tasuvad posti jooksvale arvele **nr. 2525**, või saadavad rahakaardiga, saadetakse käsiraamat pääle ilmumist kirjastuse kulul kätte.

MARKUS: Viljandis võtab eeltellimisi vastu raamatukaupl. D. Siilats, Tartu 6.

KIRJASTUS „SÕNAVARA"

Tartus, Gustav-Adolfi 8, tel. 23-50, posti jooksev arve nr. 2525.

Itaalia mitmekordne kaitsevöönd

Itaalia kuulutab maailmale oma suurt vägevust

Rooma, 5. mail, DNB. Kuna Lääneriikide ajakirjanduses on toonitatud Itaalia haaratawust rünnakutega merelt, awaldab „Tevere" Itaalia kaardi, millel kujutatud Itaalia kaitsewöönd. Selle wööndi moodustawad Itaalia laewastik, õhujõud ja sõjawägi. Leht lükkab ümber wäited, nagu oleks Itaalia haarataw ja ta esitab selle kinnituseks järgmised asjaolud: 1) Aadria meri, mille wäljakäiku walitseb Itaalia, on täiesti riiwistatud, 2) 121 allweelaewa peawad wahti Liguuria rannikul, mis Aadria mere sissekäiguks. Türreeni meri on siseneri, mida täies ulatuses kontrolliwad Itaalia õhujõud asuwad toetuspunktides, 3) Joonia ja Türreeni meredes, mis seisawad teineteisega ühenduses Messiina wäina kaudu, asuwad pääle allweelaewade 6 kapitaallaewa, 33 ristlejat, 118 häwitajat ja 62 torpeedopaati, 4) waenlase merejõud on Pantelleeria toetuspunkti tagajärjel Wahemeres jagatud kahte osa ja 5) täielik rannakaitse kaitseb kogu Itaalia rannikut. Lõpuks on 8 miljonit tääki Itaalias wõitluswalmis.

Itaalia hoiak soodustab Saksamaad

Genf, 5. mail, DNB. Mussolini ja USA suursaadiku hiljutise läbirääkimise kohta seletatakse, nagu teatab ajaleht „Suisse", Prantsuse autoriteetseist ringkonnist Pariisis, et eelsuhtumisega ühe sõdiwa riigi kasuks, eelsuhtumisega ühe sõdiwa riigi kasuks ei ole, milles Itaalia seni asunud, ei ole mingi juriidiline positsioon. Lääneriigid ei saa õigeks pidada Itaalia neutraalset hoiakut, mis wõimaldab kaubawahetust niihästi Inglismaa, Prantsusmaa, kui ka Saksamaa ja teiste erapooletute riikidega. Leht kirjutab, et ei saa kuidagi õigustada mittesõdiwat hoiakut, mis soodustab ainult Saksamaa kallaletungi.

Tähtis post Ameerikast teel Itaaliasse

New-York, 5. mail, Reuter. USA reisiaurik „Washingtoni" wäljasõit wiibis laupäewal 2 tunni wõrra, et laewapardale wõtta 3 postikotti Washingtonist. Ametnike seletusel need sisaldawat tähtsat posti. Auriku kapten seletas, et ta on saanud salajasi korraldusi, millisеist ta peab kinni pidama, kui Wahemerel puhkewad waenulikkused ajal, mil aurik on teel.

Türgi koondab vägesid

Sofia, 5. mail, DNB. Türgi wäeosade tugew koondamine Türgi-Euroopa piirile on tekitanud Bulgaaria päälinnas ärewust. Bulgaaria hoiak ei andwat selleks mingit põhjust. Türgi wägede koondamine seisab ilmselt seoses Briti aktiiwsusega Wahemere idaosas. Sofias arwatakse, et Türgi olewat talitanud Briti mõjutusel.

Hiinas vihased võitlused kõigil frontidel

Tshungking, 5. mail, Havas. Hiina agentuur „Central News" teatab, et ühest autoriteetsest Hiina allikast saabunud teadete järele on kõigil frontidel käimas wihased wõitlused. Kiangsi frondil wõitsime meie tagasi Tshungkani, Benshini ja Mantshangi, mis on praegu meie käes. Jangtse lõunaosas häwitati Jaapani wäeosi. Wõitlused jätkuwad.

Vanemad mehed lastakse koju

Prantsusmaa laseb koju 47 ja 48-aastased sõdurid

Pariis, 5. mail, Reuter. Prantsuse walitsus on otsustanud demobiliseerida 47 ja 48-aastased sõdurid. Sõdurid saabuwad oma perekondadesse juba suwistepühiks.

Narvas avati moodne haigla

Eile awati sotsiaalminister O. Kase poolt Narwa uus linnahaigla, mis on Eesti moodsaim, awaraim ja walgusrikkaim haigla. Samasuguseid haiglaid on kawatsus rajada weel Paidesse ja mujale.

Viljandimaa esivõistlused raskejõustikus

Tõstmises saawutati rida häid tulemusi. — Wõrsumas juurde noori maadlusjõude

Eile toimusid Olustwere spordiseltsi „Nooruse" korraldusel Täätsis Wiljandimaa esiwõistlused tõstmises ja kreeka-rooma maadluses.

Tõstmises kujunesid tulemused järgmisteks: sulgkaalus: 1. J. Parwe („Tulewik"), kogusummas 225 kg, 2. L. Brauer („Tulewik") 110 kg; kergekaalus — 1. A. Karu („Tulewik") 320 kg, 2. E. Reinart (Olustwere) 217,5 kg, 3. A. Leebert (Tuhalaane) 212,5 kg; keskkaalus — 1. R. Laane hää kogusummaga 302,5 kg. (kõik tema üksikud tõsted on uued Wiljandimaa rekordid — surumine 87,5 kg, rebimine 95 kg ja tõukamine 120 kg) 2. A. Walgla („Tulewik") 250 kg. 3. L. Arak (Tarwastu) 230 kg; poolraskekaalus — 1. E. Purre (Tarwastu) 270 kg, 2. W. Raidmets („Tulewik") 192,5 kg; raskejõustikus — 1. Kampus (Kolga-Jaani) 310 kg, kusjuures rebimine 95 kg ja tõukamine 125 kg on uued Wiljandimaa rekordid.

Maadluses kujunesid tulemused järgmisteks: kärbeskaalus: 1. Mati Maiste 0 kaotuspunkti, 2. L. Brauer 4 kaotuspunkti ja 3. J. Lapp 6 kaotuspunkti. (Kõik „Tulewikust"); sulgkaalus — 1. H. Loowa („Tulewik") 0 kaotuspunkti. 2. L. Klein (Tarwastu) 3 kaotuspunkti, 3. G. Tamm (Risti) 5 kaotuspunkti; kergekaalus — 1. J. Sagasild (Tuhalaane) 3 kaotuspunkti, 2. J. Karmo (Tarwastu) 3 kaotuspunkti, 3. Ed. Reinart (Olustwere) 6 kaotuspunkti; kergekeskkaalus — 1. J. Kost („Tulewik") 0 kaotuspunkti, 2. E. Ilwes („Tulewik") 3 kaotuspunkti, 3. J. Lubi (Olustwere) 6 kaotuspunkti; keskkaalus — 1. J. Wiira („Tulewik") 2 kaotuspunkti, 2. A. Walgla 4 kaotuspunkti, 3. E. Kõlu 4 kaotuspunkti; poolraskekaalus 1. H. Holland 2 kaotuspunkti, 2 E. Rechlin 3 kaotuspunkti ja 3. K Rechlin 5 kaotuspunkti. (Kõik Wiljandi „Tulewikust").

Rahwast wõistlusi jälgimas oli hästi. Wõistlused ise kujunesid pinewaiks ja andsid selge tunnistuse sellest, et meil on maakonnas wõrsumas juurde palju lootustandwaid matimehi.

Viljandi koolipoiste triumf päälinnas

Gümnaasiumi meeskoori edukas esinemine ringhäälingus ja „Estonia" kontsertsaalis laupäeva õhtul. — Viljandi koolinoored Tallinna ülemlinnapää ja „Leelokundi" külalisteks

Wiljandi gümnaasiumi ja kaubanduskeskkooli õpilas-meeskoor andis laupäewa õhtul külaliskontserdi raadio ringhäälingus ja hiljem „Estonia" kontsertsaalis. Pühapäewa hommikul esines õpilas-kwartett weel terwe rea lauludega ringhäälingus. Wiljandi õpilas-meeskoori esinemine päälinnas oli omaette suursündmuseks ja äratas laialdast tähelepanu mitte ainult koolitegelaste hulgas, waid selle wastu tundsid huwi nii kodulinna kui ka Tallinna koolinoored, rohkearwuline lastewanemate pere ja samuti ka kõik meie muusikahuwilised ringkonnad. Wõib wist eksimatult kinnitada, et Wiljandis ja kogu Sakalamaal leidus waewalt laupäewa õhtul raadiokuulajat, kes poleks hoolega aparaadi taga kuulanud Wiljandi õpilas-meeskoori esinemist raadio ringhäälingus. Ja peab ütlema, et pettuda selles ei tulnud, sest õpilaskoor täitis oma ülesande kõigiti hästi.

Wäljasõit Wiljandist toimus reedel kell 3 p. l. Õpilaskooriga sõitsid kaasa pääle laulnõpetaja Joosep Saare ja koolide direktori Th. Koigi weel mitmed õpetajad. Tallinna-Sadama jaamas oli Wiljandi noori laulumehi terwitamas Tallinna 2. gümnaasiumi dir. Koljo koos õpilasorkestriga, hulk koolinoori, muusikategelastest prof. A. Topman, A. Kasemets jt. Pääle selle weel wäga palju publikut. Tallinna linnakooliwalitsuse poolt anti wiljandlastele öökorteriks Gustaw Adolfi gümnaasiumi ruumid, kus igale poisile oli antud omaette woodi ühes puhta pesuga.

Laupäewa hommikul kell 9 toimus külaskäik Tallinna raekotta, kus terwitati ülemlinnapääd kindral A. Tõnissoni lauluga. Ülemlinnapää pöördus õpilaste poole lühikese kõnega ja palus neid olla tema külalisteks. Kõnele wastas dir. Th. Koik.

Wastuwõtu lõpuks lauldi „Kaljuwald". Tallinna ülemlinnapää poolt pakuti noortele külalistele kohwi „Harju" kohwikus. Edasi järgnes tutwumine Eesti Kultuurfilmi ja Riigi Ringhäälingu asutistega ning kell 1 pääproow „Estonia" kontsertsaalis. Pääproowil prof. A. Topman demonstreeris poistele „Estonia" suurt kontsertorelit mängides sellel mitu pala. Sellele järgnes ühine lõuna KNWü ruumes, mille korraldas „Leelokund". „Leelokund" on Tallinna koolinoorte muusikaühingu ja wiilisilaskogu segakoor ning see organisatsioon oligi tegelikult Wiljandi õpilas-meeskoori kutsujaks ja kontserdi korraldajaks päälinnas.

Õhtupoolikul tehti wäike proow ringhäälingu stuudios, kus õhtul algusega kell 7 anti kontsert. Nagu juba eelpool tähendatud, õnnestusid ettekanded kõigiti hästi ja raadiokuulajad wõisid nautida hääd meeslaulu. Algusega kell 8 õhtul toimus „Estonia" kontsertsaalis kontsert — õpilas-meeskoori ja solistide taleproow.

Juba tükk aega enne kontserdi algust koguneс awar saal publikut täis wiimase wõimaluseni. Umbkaudse arwestuse järele wõis saalis ja rõdudel olla wähemalt 1500 inimest. Kontserdi külastajate hulgas paistsid silma haridusministri abi W. Päts, Tallinna ülemlinnapää kindral A. Tõnisson, Noorte juht kol. A. Wellerind, haridusministeeriumi kõrgemad juhid, Tallinna koolide juhatajad **heliloojad ja muusikategelased prof. A. Topman** T. Wettik, R. Päts, K. Leinus, A Kasemets jt. Noorte lawalekogunemist terwitati tugewa aplausiga, samuti sai **tugewa aplausi osaliseks ka koori** juht Joosep Saar. Umbes 70-liikmeline üldkoor esitas M. Härma „Meestelaulu" (Nii tugewad kui kaljud), K. A. Hermanni „Sügisel", A. Läte „Pilwedele" ja R. Tobiase „Waras". Õpilane E. Sepp esitas Godardi „Hällilaulu" ja Kuula „Sügise meeleolu", õpilane A. Tammpere Petkere „Lehtede hällilaulu" ja Merikanto „Kui päikene paistab", õpilane L. Wihwelin wiiulil Saint-Saensi „Surewa luige" ja Hubai „Cremona wiiuldaja". **Soliste saatis klaweril õpilane F. Reichman. Lõpuklasside koor (õpilasmeeskoor kwalifitseeritud koosseisus) esitas raskemaid laule, nagu „Kanneldaja neiu" — Soome rahwawiis, E. Wõrgu „Lahingu ratsud", J. Kappeli „Kolm kallist kohta", T. Wettiku „Merellä on sinine", A. Kapi „Eesti laul" ja G. Ernesaksa „Rikas ristiisa". Kõik laulud wõeti wastu erakordselt sooja poolehoiuga ning koor pidi kawa peagu kahekordselt läbi laulma. Samuti tuli anda ka weel lisapalu. Koorile anuetati lilli, samuti andis Tallinna mulkide selts esindaja dir. Th. Koigile üle ümbriku.**

Kohe pärast kontserti toimus reaalkooli ruumes ühine koosviibimine ja teeland koos Tallinna koolinoortega.

Pühapäewa hommikupoolel wõeti Wiljandi õpilas-meeskoor helifilmi, kusjuures seletati, et seda wõtet on wõimalik kinodes näha juba paari nädala pärast. Edasi järgnes linnaga tutwumine juba õpilaste eneste initsiatiiwil. Õhtupoolikul Wiljandi laulunoorte lahkumise ajaks kogunes jällegi raudteejaama suur rahwahulk. Jumalagajätuks külalislahketele päälinlastele lauldi weel paar laulu õpilase F. Reichmani juhatusel. Wiljandisse tagasi jõuti eile õhtul kella 8-ks. Nagu õpilased ja nendega kaasa sõitnud õpetajad jutustawad, on esinemine annud meelejääwaid elamusi olles pääle kontsertreisi ka huwitawaks õppereisiks päälinna.

Rünnakuid Läänerindel

Pariis, 5. mail, Havas. Laupäewa õhtul awaldatud teadaanne: Moseli ja Bliesi sektoreis oli mõlemal poolel elawat kahurwäe tegewust. Wiimasel ööl waenlane püüdis Saari piirkonnas sooritada kaunis suure rünnaku laialdasel frondil. Kuid see rünnak nurjus meie raske kahurwäe ja automaatrelwade tegewuse tagajärjel.

Sakslased vabastasid aurik „Tiina"

Pärnu laewaärile A. Laane ja Ko saabus Saksamaalt telegramm, milles teatatakse, et saksa wõimud on koos laadungiga ja meeskonnaga wabastanud samale laewaärile kuuluwa aurik „Tiina". Laew kaaperdati sakslaste poolt Kieli kanalis paari nädala eest ja wiidi Bremenhavenisse, kust ta nüüd jatkab teekonda.

Jaapani-USA suhted paranemas

Tokiost, (DNB) Wälisminister Arita seletas eile, et Jaapani kõige tungiwamaks ülesandeks on lõpetada Hiina konflikt, wältides wõimalikke hõõrumisi kolmandate riikidega. Tuleb korraldada suhteid N. Liiduga ja teiste riikidega, eriti Ühendriikidega, kellega on suhted praegu halwad. Ta lubas hoolitseda selle eest, et need suhted ei halweneks enam edaspidi. Jaapan peab toetama uut Hiina walitsust ja kõrwaldama sõjaliselt Tshungkingi mõju.

Metsapäevade ülesandeid

Näpunäiteid, kuidas ja millal lõigata labidaturvast ja kuidas seda alal hoida

KÜTTEMATERJALIDE TAGAVARADEST JA METSAKAHJUTULEDEST

Möödunud aasta põuane suwi ja sügis ning erakordselt külm talw on kahjustanud mitte ainult wiljapuid aedades, waid ka paljusid metsapuid metsas ja ilupuid koduümbruses, samuti rikkunud taimesid taimeaedades ja puukoolides. Neist asjaoludest tingituna kujuneb tänawuste metsapäewade esimeseks ülesandeks

warem tehtud külwi ja istutustööde waatlemine, analüüsimine ja leidunwate wigade parandamine.

Selleks tuleb nii mõndagi puud lõigata tagasi, mõne kuiwanud puu asemele istutada uus, kohati waja kobestada mulda puude ümber wõi asetada uusi toepuid, kohati tulewad wist terwed elawaiad — wiirpuudest ja mõnest teisest õrnemast liigist — põhjalikult lõigata tagasi wõi koguni asendada külmakindlateks osutunud liikidega.

Ka metsas tulewad waadata järele seni tehtud kultuurid ja istutada uusi taimi wäljaläinute asemel sinna, kus seda on tarwis. Sellejuures selgub kujukalt, milline puuliik kõige paremini on edenenud ja sellega kõige rohkem sobib antud pinnasele, kas on otstarbekam sääl külida wõi istutada, kas on tarwis noori taimi harwendada ehk wabastada pääleksiwanud wõsast wõi liigsest rohukaswust.

Metsapäewade puhul sooritatud õppekäigul näidatagu osawõtjaile ka, kuidas muuta tarbepuupuistuks hääd noort metsa, metsauuendust karja- wõi heinamaal, millised sinna enesest tekkinud, kuidas lepikuid raiuda sarnaselt, et need annaks jämedamat küttepuud ning kuidas lepikuid raiumiste kaudu muuta kase wõi kuusemetsadeks, kuidas kadakawälju muuta männikuiks ja kuidas raiuda metsa nii, et selle wäärtus ei wähene.

Nii palju kui jatkub taimi ja seemneid, wõib käsitada metsakultiweerimist pahjandikel ning nendel talumaa osadel, millised on kohased ja wõimelised kaswatama ja milliseid nõlwakute jaotuse järele on otsustatud pikemaks ajaks metsa kaswatada jätta.

Kõigil neil põhjustel tuleb üheks tänawuste metsapäewade juhtlauseks wõtta

Mitte alata uut tööd enne, kui wana seatud korda.

Teiseks tänawuste metsapäewade juhtlauseks on küttematerjalide tagawarade soetamine. Erakordselt külm talw häwitas senised tagawarad ja linnades, kohati ka maal, köetakse juba praegu toorete puudega. Tulewaks talweks on aga waja kuiwa kütteainet ja selle kogumiseks on wiimane aeg töötada kewadpoolsel suwel. Soomes on seesugune komme, et kewadel wiimase lumetee ajal perenahwas terwikuna läheb metsa sae ja kirwega, kus siis koos käiakse metsaosad läbi. Peremees läheb ees ja märgib ära need puud, millised on kidurad wõi haiglased ja millised tulewad wõtta maha küttepuudeks wõi kodusels tarbepuuks, samuti wõsametsa osad, millised wajawad harwendamist hagude walmistamiseks. Pere järgneb tööriistadega ja igaüks oma jõu kohaselt saeb, raiub wõi kannab materjale kokku, kus neid siis korralikult üles töötatakse ja kuiwama asetatakse. Sel teel warustab iga talu end aastase küttega, kui teisi raideid metsas pole olnud. Seda wiisi sobib meilgi rakendada, kuna sellega metsa wäärtus ei wähene, waid pigemini tõuseb. Wajalikke juhtnööre ja eeskuju selleks peawad metsapäewad andma, selgitades ühtlasi ka kändude ja kütteturba saamise ja walmistamise wõimalusi ligemas ümbruskonnas. Haod, kännud ja turwab on eriti otstarbekad talukütteks ,selles mõttes, et neid ei saa turustada kaugemal, samal ajal aga küttepuud wõib praegu hinnaliselt müüa ära keskuste ja linnade warustamiseks.

Kuna praegu on kuiw kewade ja tuli metsades wõib kergesti lewida, siis tuleb metsapäewadest osawõtjaid tingimata

tutwustada sellega, milline hädaoht metsadele kahjutule näol ähwardab

ja millised abinõud on selle hädaohu ärahoidmiseks ja tõrjeks. Seda ja teisigi metsakahjurite tõrjeküsimusi on sobiw käsitada õppekäikudel metsas.

Edasi tuleb jatkata koduümbruse kaunistamise tööd puude salkadega, alleedega, elawaedadega ja üksikute puudega, kuna need salud ja puud on iluks **kodule, kaitseks õuele ja aiale tormide ning kaitseks** põllule kuiwatawate tuulte eest.

Metsapäewade korraldamine lasub päämiselt metsaühingute ja metsaametnike kui selle ala eriteadlaste pääl. Kuid ka kõikide kohalikkude organisatsioonide juhid, õpetajad, aednikud ja metsandusest huwitatud talupidajad aidaku päewade korraldamisele kõigiti kaasa.

Korraldagu ja juhtigu metsapäewa, kes tahes, igal juhul peab juhil olema selge arusaamine ja ülewaade, millist tööd ta tahab metsapäewal läbi wiia ja kuidas ta seda tahab teha. Ning osawõtjate kogunedes tulewad kõik kawatsetud tööd tõesti nii läbi wiia, et iga osawõtja saaks selgelt aru, mida taheti selgitada ja kuidas seda on tarwis teha.

Ligemate näpunäidete saamiseks tutwutagu kuukirja „Eesti Mets" metsapäewade erinumbriga, millist on wõimalik tasuta saada metsaühingutelt ja metsanduskonsulentidelt, kelle poole pöördagu ka kõigis teistes päewadesse puutuwais küsimusis.

*

Pühapäewal, 5. mail kell 8 hommikul kõneles raadios L. Kangro labidaturba walmistamisest ja säilitamisest. Kõneleja ütles muuseas:

Tänawu on ette näha, et labidaturba toodangut mitmekordistatakse teiste puuduwate kütteainete tagawarade asendamiseks.

Labidaturba tootmist tuleb alata raba kuiwemast kohast,

kas magistraalkraawi wõi siis karjeeri kraawi juurest.

Karjeerist wäljawiisatud turbapätsid kantakse kas kätel, puust kanderaamil wõi käruga kuiwatuswäljale, kuhu pätsid harilikult asetatakse kuiwama 5 wõi enam pätsiliste tuuleröukudena.

Mõne aja kuiwamise järele laotakse pätsid 25 ja weel hiljem 50 pätsilistesse tuuleröukudesse.

Labidaturba tootmisel tuleb päämiselt selle eest hoolitseda, et turwas saaks wõimalikult kuiw.

Meie klimaatilistes tingimustes on wõimalik wabas õhus turwast kuiwatada ainult lühikest aega soojematel kuudel (mai, juuni ja juuli) ning sellepärast peaksid labidaturba tootjad, päämiselt turbaühingud, turba tootmist korraldama nii, et soowitud turba kwantum oleks tingimata juba jaanipäewaks wälja lõigatud.

Kasutusele tulew turwas on seda wäärtuslikum, mida kuiwem ta on. Kuidas oleks otstarbekohane turwast hoida nii, et selle kuiwatamisel saawud minimaalne lõppniiskus jääks kuni turba kasutusele wõtmiseni enam-wähem püsiwaks selleks mõningad näpunäited.

Kuiwa turwast ei tohi mingil tingimusel jätta isoleerimatuna raba pinnale lahtiselt hunnikutesse seisma,

sest wastasel korral muutuks kuiw turwas peagi sademete ja raba-pinnast pätsidesse wee imbumise tagajärjel liigselt märjaks ning kuiwatamise waew oleks täiesti asjata olnud.

Otstarbekohane on turwast alal hoida küünides. Enne kui kuiwa turwast küüni laduda, tuleb tingimata küüni põhi katta 10—15 sm paksuse ühtlase hao kihiga. See kiht isoleerib alumised turba pätsid rabapinnast, mille tõttu pole karta, et rabapinnast imbuks niiskust alumistesse turbapätsidesse.

Kui ei ole kas majanduslikul wõi mõnel muul põhjusel wõimalik küüni ehitada, siis wõib turwast hoida ka edukalt n. n. aunades.

Aunade ehitamisel on samuti tähtis, et turba pätsid saaks isoleeritud 10—15 sm paksuse haokihiga rabapinnast.

Turbapätside ladumisel aunadesse tulewad alumised kihid ja südamik laduda kuiwematest pätsidest ning ülemised ja wälimised — märjematest.

Walmisaunad tulewad päält tingimata katta, et kaitsta päälispinda sademete eest. Katteks soowitaw kasutada lahtist kahepoolega katust.

Missuguseid köögivilja-sorte kasvatada

Eesti Aiandus-Mesindus Keskseltsi poolt moodustati eriteadlastest ja teadlikkudest köögivilja kasvatajatest komisjon, kes koostas harilikes tingimustes kasvatamiseks kõige sobivamate ja soovitavamate köögiviljade sortimendi. Koostatud nimekiri on järgmine

Aedhernes: Suhkruherned: Vürst Bismarck. Poetusherned (Konservimise otstarbel põllukultuurina kasvatamiseks): 1. Folger (suureviisiliseks kasvatamiseks. 2. Turuüllatus (asjaarmastajatele). Kortsteralised ehk üdiherned: a) madalad: 1. Progress (Väerinde ees, suureviisiliseks kasvatamiseks). 2. Withami ime (asjaarmastajatele). b) kõrged: 1. Varajane hiiglane (Early Gigant, korduvad külvid soovitavad). 2. Thomas Laxton. 3. Non plus ultra (hiline).

Kaalikas: 1. Krasnoje Selo (suureviisiliseks kasvatamiseks). 2. Perfection (varajane, ainult suviseks tarvitamiseks asjaarmastajatele).

Valge pääkapsas: a) varajased: 1. Titherna II. 2. Ditmarsi. b) keskvarajased: 1. Glückstadt. 2. Enkhuizeni kuulsus. c) hilised: Amager (värskelt säilitamiseks).

Punane pääkapsas: Zenith.

Kähar pääkapsas: Raudpea.

Õispääkapsas 1. Dippe saavutus (varajane). **2. Taani eksport. 3. Erfurti kääbus** (asjaarmastajatele).

Rooskapsas: Nunheimi spiraal.

Nuikapsas: Viini valge.

Lehtkapsas: 1. Madal roheline. 2. Madal pruun.

Kõrvits: 1. Meloni kollane (väätkõrvits). 2. Vegetable Marrow (põõsaskõrvits).

Peenrakurk: Vjäsnikovi.

Mangold: Lukullus.

Sööginaeris: 1. Hollandi kollane (varajane). 2. Peetri naeris (Petrovski).

Aeduba: a) kõrged): 1. Mont d'or. 2. Avantgarde. 3. Kapten Weddingen. b) madalad: 1. Vaha dattel. 2. Saxa varajane.

Põlduba: Windsori.

Pastinak: Suttoni tudeng.

Petersell: 1. Suhkru varajane. 2. Bardoviki hiline.

Aedpeet: 1. Egiptuse laperik. 2. Suttons Globe.

Söögiporgand: 1. Nantes. 2. Berlicummer.

Porrulauk: Elevant.

Redis 1. Võiredis. 2. Jääpurikas. 3. Non plus ultra (varajane).

Rõigas: 1. Delikatess (varajane). 2. Müncheni poolpikk. 3. Pariisi ümmargune, must.

Päässalat: 1. Maikuningas. 2. Rudolfi lemmik, kollane. 3. Boheemia.

Seller: 1. Imperaator. 2. Magdeburgi turg.

Sibul 1. Vene kollane. 2. Zittau kollane. 3. Madeira. 4. Nouera (varajane, konservimiseks). 5. Braunschweigi tumepunane (asjaarmastajatele).

Juursigur: Magdeburgi.

Mustjuur: Vene hiiglane.

Spinat: 1. Taani kuningas. 2. Juliana. 3. Uus-Meremaa (asjaarmastajatele).

Tomat: 1. Princesse of Wales. 2. Kondine Red. 3. Tuckswood.

Klassiloterii teadaanne

Riigi 10. Klassiloterii II klassi

wõitude wäljamaksmine

algab Keskmüügikohas 7. mail ja teistes müügikohtades 8. mail.

Piletite wahetamine

algab samal ajal ja kestab 23. maini.

Riigi rahaliste loteriide direktor.

Tarvastu võitis tõstevõistlused

Tõste korrespondentsvõistlustel tuli Tarvastu spordiklubi suure ülekaaluga esikohale Viljandi „Tuleviku" ees

Teatawasti Wiljandimaa spordiliit kuulutas läinud sügisel wälja ülemaakondlikud tõstmise korrespondentswõistlused organisatsioonide wahel, kus paremusküsimus tuli hindamisele kolme iseseiswa wõistluse alusel. Esimesed wõistlused selles sarjas peeti talwe alul, järgmised südatalwel ja wiimased wõistlused jõudsid lõpule alles hiljuti. Seejärele koostati üldine kokkuwõte, mille põhjal selgus ränduhinna saatus. Kolme wõistlusega on saawutanud kõige enam punkte Kaitseliidu Tarwastu spordiklubi — 456, teisele kohale on jäänud Wiljandi spordiselts „Tulewik" 142 punktiga, 3) Tuhalaane Maanoortering — 125 punkti, 4) Olustwere s.-s. „Noorus" — 60 punkti ja 5) ÜENü Kolga-Jaani osakond — 25 punkti. Tarwastu sportlaste edu Wiljandi „Tulewiku", kui suurema raskejõustikuseltsi ees on teatawal määral suureks üllatuseks.

Wõistluse wiimases osas saawutati alljärgnewaid tagajärgi: Sulgkaalus oli parim tulemus J. Karmo (Tarwastu) 212,5 kg, 2) Johan Ariwa (Tarwastu) — 212,5 kg, 3) Albert Soo (Tarwastu — 197,5 kg, 4) G. Lepp (Tuhalaane) — 190 kg, 5) J. Kullamaa (Tarwastu) — 187,5 kg. Kergekaalus oli parim E. Reinart (Olustwere) 235 kg, 2) L. Arak (Tarwastu) 232,5 kg, 3) A. Leebert (Tuhalaane) — 230 kg, 4) E. Tehwand (Tarwastu) 227,5 kg, 5) P. Toomingas (Tuhalaane) — 212,5 kg. Keskkaalus — 1) L. Laosson (Tarwastu) 237,5 kg, 2) J. Lubi (Olustwere) — 232,5 kg, 3) M. Mäeots (Tarwastu) — 230 kg, 4) J. Tamm (Tuhalaane) 230 kg ja 5) P. Teder (Olustwere) 212,5 kg. Poolraskekaal — 1) E. Purre (Tarwastu) 290 kg, 2) A. Pärtma (Tarwastu) 237,5 kg, 3) J. Toomeoja (Olustwere) 220 kg, 4) K. Tinn (Tarwastu) — 217,5 kg, E. Peet (Tuhalaane) — 217,5 kg. Raskekaal — R. Karpa (Tuhalaane) — 237,5, 2) J. Õmblus (Tuhalaane) — 217,5, 3) G. Lahe (Tarwastu) — 210 kg, 4) J. Lahe (Tarwastu) — 210 kg ja 5) A. Ärm (Tarwastu) 205 kg. Wiimasel korral ei teinud wõistlust kaasa „Tulewiku" ega Kolga-Jaani wõistlejad.

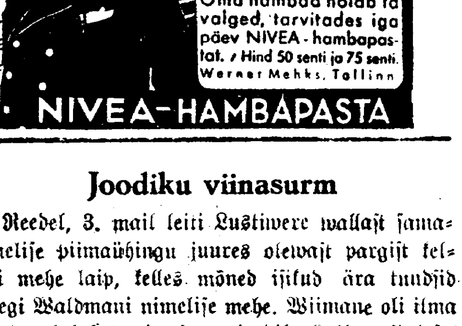

Joodiku viinasurm

Reedel, 3. mail leiti Lustiwere wallast samanimelise piimaühingu juures olewast pargist kellegi mehe laip, kelles mõned isikud ära tundsid kellegi Waldmani nimelise mehe. Wiimane oli ilma kindla elukohata ja suur joodik. Laiba esialgsel ülewaatamisel selle juurest wägiwallatundemärke ei leitud, küll lehkas laip aga tugewasti alkoholi järgi. Seepärast wõib arwata, et Waldman on leidnud surma liigse alkoholitarwitamise tagajärjel.

Oiu-Soosaare veeühingu pääkoosolek

Hiljuti toimus Oiu-Soosaare weeühingu aastapääkoosolek, kus wõeti wastu aruanne tasakaalus 16.633,19 kr. ja eelarwe tasakaalus 9020,28 krooni. Pääle selle arutati koosolekul mitmesuguseid kraawikaewamisega seoses olewaid küsimusi.

Järtsaare weeühingu pääkoosolek on otsustatud pidada 19. mail Wõisiku walla Katku talus. Päewakorras walimised, muud jookswad küsimused ja mõne liikme nimekirjast kustutamine ja uute liikmete asemele wõtmine.

Irus põles maha jahu- ja saeveski

Laupäewa hommikul süttis põlema Iru wallas Lepiku külas Willem Kunsmannile kuuluw jahu- ja saeweski, mis häwis koos sisseseade, masinate ja weskiliste wiljaga. Omanik hindab oma kahju ümmarguselt 8000 kroonile, kuhu aga lisandub weel 5000 krooni mootori arwel, mis tulest sedawõrd rikutud, et selle korrasseadmiseks pole enam lootust.

Õnnetus juhtus mootori käiwitamisel, kusjuures petrooleumiga köetawast hõõglambist, millega weskiomanik W. Kunskmann soojendas mootori pääd, kandus tuli läheduses asetatud petrooleuminõudesse, mis põhjustas plahwatuse. Weskiomaniku Willem Kunsmanni kahju on seda raskem, et kogu warandus oli kindlustamata.

Joobnud märatseja kuritegu

Reedel, 3. mai õhtupoolikul langes Wirumaal Paasiwere wallas mõrtsukatöö ohwriks Heinrich Neff, kelle surmas joobnud märatseja. H. Neff, endise Muuga mõisa südame omanik, oli oma maakoha lähedal Toomsalu talus kauplemas päewatöölisi. Ta westles talu õuel parajasti peretütrega, kui sinna ilmus Heinrich Reial, ametilt lihunik, kes hommikupoolel laadal olles oli sääl ohtralt alkoholi tarwitanud.

H. Reial, keda ümbruskonnas tunti riidlejana sattus H. Neffiga sõnawahetusse. Sõnelemise hoos ta haaras taskust rewolwri ja tulistas kahel korral Neffi, kes silmapilkselt sai surma. H. Reial peeti juuresolijate poolt kinni ja anti politseiwõimude kätte, kes ta arreteerisid.

Heinrich Neff on Eesti kodanik, sündinud 1916. aastal. Ta kuulub tuntud Balti maalija Timoleon Neffi kõige lähemate sugulaste hulka.

VOLD. KÕVERJALG.

See juhtus maiööl . . .

Pikkamisi ta tuli, kuid lõpuks siiski jõudis kätte too kauaoodatud mai.

Kuni viimase ajani oli looduses kestnud äge võitlus taganeva talve ja pakatava kevade vahel. Tõsi jah! — Taliharjapäeval pidi ju murtama pakase selgroog ja siit pääle — vähemalt vanarahva ennustusel — võis alata kevade võidukäik, kiirmarss vastu elu uuestisünnile, kuid visa oli see mai tulema . . . Ja kui aprillikuu päikesepaise poetaski varjulistesse metsaalustesse esimesi kevadlilli, siis juba järgmistel öödel taliharjapäeva „murtud selgroog" ajas end jällegi sirgu öökülmade näol, lõigates otsekui vaheda noaga needki kevadkuulutajad surmale . . .

Inimeste hingegi tõi mai saabumine soojuse- ja kodususetunnet. Pikad talvekuud, pipardatud karmist pakasest, olid kõikjale jätnud oma jäljeid. Mai pidi olema selleks oodatud ja proovitud nõiavitsaks, mis inimese füüsilises ja psüühilises olemuses tekitas revolutsioonilise pöörde elu positiivsete väärtuste taasnägemise- ja hindamise suunas.

*

Ka Vihalepa talu nägus peretütar Ilse tundis rõõmu kevadest. Lebades väljasirutatud liikmeil tagatoas diivanil, ta tajus kogu olemusega kevade pakitsusi. Aknast sujus tuppa kevadpäikese rammestavat lõõska, kiirtevihikud mänglesid põrandavaibal, maalides sinna kord tugevamaid, kord nõrgenevaid aknaraamistiku varje, nii nagu päikese lai naeratav nägu suvatses end peita pilve taha, või ilmuda uuesti nähtavale.

Siis viimaks ometi — mõtiskles preili Ilse — hakkas lõpule jõudma too pikk ja väsitav kooliaasta. Ainult veel mõned nädalad tallata neid vanu, tuttavaid radu, ainult veel paar eksamit kummitasid selle pika teekonna lõpul ja siis võis ta tunda end täiesti vabana. Preili Ilse ei teadnud isegi ,kuidas ta pidi end tundma nende mõningate väheste nädalate möödumisel, kui direktor temale kätt surudes ulatab kätte gümnaasiumi lõputunnistuse. Kas pidi ta olema rõõmus või kurb? Jah! Rõõmutsemiseks näis olevat küllaltki põhjust: oli täitunud unistuste üks etapp, oli saavutatud see, mida kaua, kaua nii väga oodatud. Kuid säälsamas küpseva naise mõttelend põrkus kokku elu reaalsustega, mis kippusid varjutama kevadist päikesesära hinges ja südames. Igal kevadel, kui aktusesaalis oli lõppenud pidulik-pühalik tseremoonia ja kooliõed, ühes käes küpsusetunnistus, teises kimp roose ületasid vana koolimaja ukseläve, oli ta võinud näha pilti, mille sügavam tähendus temale jäi mõistmatuks. Nii mõnigi, oi! isegi palju neist lahkujatest seisatas uksel veelkord sammu, vaatas segase pilguga tagasi, et järgmisel hetkel pühkida palgeile veerenud pisarpärleid. Olid need rõõmu- või kurbusepisarad? Olid need jumalagajätuks vanale sõbrale, või kajastusid neis nüüdse muretuse lõpp-akordid? Ilse teadis, mida oodati neilt ja mida oodatakse ka temalt koolipingilt lahkudes. — Tööd, tegusid, kultuurseid ja vaimseid väärtusi rikastavaid tegusid, sest töö, nagu armastas neil lõppaktustel ikka ja jälle erilise rõhuga alla kriipsutada härra direktor, töö pidi olema nii üksikisiku kui ka kogu rahva õnne aluseks.

Ja mida enam noor tütarlaps tegeles nende mõtetega ,seda proosalisemana näis talle edaspidine elu. Tema, kahjuks, ei kuulunud nende hulka, kes absoluutse muretusega ka edaspidi võisid jääda puhkama vanemate varjava ja hoolitseva tiiva alla kuni silmapiiri selginemiseni. Vihalepa talu oli elanud üle raskeid katsumisi. Mitte ainult püüdlik lastele hariduse ja „kergema elu" võimaldamine polnud kurnanud Vihalepa majapidamist, vaid otsekui selle edasipüüdlikkuse kiuste tulid igasugused õnnetused ja hädad, mis kündsid sügavaid vagusid vanemate palgeile. Talul lasus tubli võlakoorem ja ligemas ning kaugemas ümbruskonnas sosistati kahjurõõmsalt: „Teab, kui kaua sääl Vihalepal ikka suudetakse tühja kotti püsti hoida" . . . või jälle: „ei sääl või olla enam pristavihaamrist möödahiilimist!"

Vanematel oli talu päästmiseks oma plaane. Koolipingi ületanud tütar pidi abielluma sama valla jõuka veskipidaja Hans Vallisooga, kes oli annud mõista, et ta oma raske rahapungaga talu päästab pristavihaamrist, mis Damoklese mõõgana rippus selle kohal. Vallisoo, kellel aastaid tublisti üle neljakümne, polnud just kõige parema kuulsusega mees, ning kõneldi, et tema jõukus talle enaselegi ei pakkunud ihaldatud südametunnistuse rahu. Siis niisuguse mehega tema pidi abielluma? — Hingeliselt rafineerimatu, ilma vaimliste huvideta väikekodanliku tõusikuga, kellel tema alateadvuses oli vaid üks jumal — raha! Ei, ja veel kord ei! Iialgi. Ka mitte siis, kui see oleks võinud tähendada vanemate majanduslikku hääolu . . .

Tuulehiil tõi läbi avatud õhuakna tuppa uimastavaid kevadaroome. Üks kirjutiivaline liblikas sillerdavast kevadpäikesest pimestatuna oli sattunud aknaavasse ja eksles nüüd abitult toas ringi, jäädes lõpuks peatuma rõõmsaõielisele diivanipadja kaunistusele. Vaenekene, kui pettunud võis ta olla sellest lillest. Ning Ilse tundis nüüd, kuidas temagi korraga oma abituses sarnles sellele putukateriigi kaunile ehtele, kelle üle räpasel elul võis olla sama kaugeleulatuv meelevald, kui temal tolle õhuaknasse eksinud külalise üle . . .

Ilse Heilaste oma 20-aastase ea juures oli omaette iludus, kelle süda tuksus vaid ühele mehele, vallasekretär Ilo Lehtmetsale. Tema, ja ei keegi muu — nii oli ta otsustanud viimasel maanoorteringi kultuursektsiooni huviõhtul! Mingu kasvõi maailm hukka, kuid tolle Vallisoo räpased käed ei pidanud kunagi saama teda tunda oma embuses. Kuivõrd erinevad olid küll nood kaks meest: Ilo — aus, siiras, mehine ja eluväärtusi hindav, see teine aga — jõhker „Kauka Jumala" ori.

Tütarlaps pööras end diivanikattel ja lamas nüüd selili, asetades siidsukas jala risti teisele. Ta rebis veelkord padja alt välja roosa ümbriku, mille sisu oli lugenud juba 3—4 korda, nii, et see talle kippus juba pähe kuluma. Kiri oli sekretär Ilo Lehtmetsalt, kes teda tingimata palus täna, maiõhtul tulla Kuningamäele mai vastuvõtule. Kui ilusasti ta oskas küll kirjutada. Nii tagasihoidlikult ja soliidselt, kuid siiski varjatud seesmise pingega. Ahhh! — Need read oleks võinud kividki panna ohkama, rääkimata temast, Ilse Heilastest . . .

*

Maiõhtu saabus . . . Kuningamäe kõrgemasse tippu oli juba ammu kokku kantud võimas puuriit, otsekui ohvrialtar taassaabunud maile. Lisaks sellele oli maasse löödud pikk ritv, mille otsa kinnitatud tõrvatünn. Kuningamägi valitses ümbruskonna kõrgemaid mäetippe ja seesugune ridva otsa kinnitatud tõrvatünn, kui ta leegitses, kuulutas ümbruskonnale, et Kuningamäe rahvas pidas maitraditsioone tänapäevalgi samuti au sees, kui pikki aastakümneid tagasi.

Hämardus. Igast kaarest hakkas Kuningamäe suunas liikuma rahvast. Nad järgnesid nagu väepääliku salajasele kokkukutsele, et rünnata kedagi kuskil. Maiöö oli väga kaunis. Õhk oli tiine igasugustest kevadaroomidest ja tasane tuul oli vilgas kandma neid ninasõõrmeisse.

Varsti loitis Kuningamäel tuleleek, tõusis kõrgele ja roomas siis jälle maapinna läheduses, nõnda, kuidas tulevalvurid suvatsesid puid visata riidale. Tõrvatünngi ridvaladvas oli süüdatud põlema. Võimsa tulevärgiga tervitas Kuningamäe rahvas mai saabumist.

Peagu sõõris olid vanad ja noored kogunenud selle tulevärgi ümber. Taadid-eided kes sooja saamiseks võtnud istet otse põleva riida lähedal, eietasid jutulõnga oma noorusmailt, armastaja-paarid olid maitule juures taas leidnud teineteise ja tõusev noorus kepsles nagu tallekestekari, — eitea isegi, millest rõõmu tundes. Varsti hakkas üürgama lõõtspill. Vana Pilli-Jüri kraamis välja oma vägevamad polkad, püüdis puhkevat ja juba puhkenud armastust toita unistavate valsihelidega, ning kinnitas loo vahele veelkordselt, et ärgu unustatagu temale ükskord hauda kaasa panemast „vana kortsu" — nagu ta suvatses nimetada oma mänguriista . . . Juba keerlesidki murul paarid. Tantsupilv muutus ikka tihedamaks. Mitte üksi noored ei teinud tantsutuure, vaid pillilugu kandis murule ja säält edasi noorusunelmate õnnemaile ka eidedtaadid, kes nüüd elus olid läbi käinud juba kõik sirged ja kõverad teed. Ühesõnaga — maipidu oli täies hoos! . . .

Korraga sähvatas tähistaevalises poolpimeduses hele tuluke ja kostus pauk. Nagu ussist nõelatuina seisatusid murul kepslevad paarid, lõõtsmoonik Pilli-Jüri käes tegi käuks! ja sellele järgnenud momendilises hauavaikuses kuuldus vaid tulesädemete nõrku praksatusi. Silmapilk hiljem tormasid kõik mäenõlvakule, mida palistas lepavõsastik ja kust äsja oli kostnud pauk. Kõigil oli varsti selge, et siin oli aset leidnud draama. Ööpimeduses seisid, langetatud relvadega vastamisi, kaks meest — Hans Vallisoo ja Ilo Lehtmets, nende läheduses murul lebas aga minestusega võideldes Ilse, valla kaunimaid tütarlapsi. Silmapilgul, kui Vallisoo teda tahtis vägivaldselt suudelda, oli neid jälgiv Ilo haaranud relva ja tulistanud, mille pääle vastane oli valmis vastama samaga, kui tema relv ainult oleks kuulanud sõna. Ilo oli tabanud Vallisood vasakust käest, tekitades vaid kerge haava, kust nirises verd. Vigastus, õnneks oli tühine. Kuul oli joosnud lähedal asuvasse valgetoimelisse kasetüvve.

Maipeol oli sedamaid lõpp. Masendatult liiguti mäelt alla, kõigil suus vaid üks ja sama jutt vastmöödunud traagilisest sündmusest. Arutleti, missugune karistusmäär võib osaks saada Ilole, kas kohus arvestab ka süüd pehmendavaid asjaolusid jne. jne. Arvamised läksid lahku, kuid ühes punktis nad siiski leidsid kooskõla: Ilsest ja Ilost pidi saama lahutamatu paar, keda maiöö oli sidunud veresidemega armastuse taustal.

Vana kasetüvi kandis veel palju aastaid kuulimärki maipeost, kus armastuse nimel oli tahetud valada verd, mida hoidis ära vaid juhus. Kandis senikaua, kuni ta väsinuna ühel ööl sügistormis viskus pikali maapinnale, kust ta varsti kanti tareahju.

Põlevas põrgus ja paksus lumes

Liitlaste vägede võitlused rasketes oludes. — Sakslased teatavad ühe Inglise lahinglaeva uputamisest ja edasitungist Trondhjemist põhja poole. — Lennuväel otsustav sõna?

Osloist, 4. mail. (DNB). Nagu Trondhjemist wastawast Saksa ametikohast teatatakse, on Saksa pommilennukid rünnanud Trondhjemi juures üht Inglise lahingulaewa „Warspite" klassist. Rünnak toimus mitmes laines, kuna lahingulaew pommitamise tagajärjel põlewana uppus.

Reuteri erikirjasaatja teatab Östersundist, et Stenkjeri juures olid tingimused, milles Briti wäed pidid wõitlema, ääretult rasked. Inglased wõitlesid nädal aega uskumata raskes olukorras. Sumati rinnuni ulatuwas lumes, külmunud kätega, mis jõudsid waewalt hoida püssi. Wähemagi liigutuse juures ründasid neid armutult Saksa lennukid. Kindral Carton de Viart on rõhutanud, et tema mehed wõitlesid wapralt. Nad olid sunnitud magama lumes ilma ühegi katteta. Lõputs nad olid sunnitud Stenkjerist lahkuma, kui see oli Saksa lennukite pommitamise tagajärjel muutunud põlewaks põrguks, kus enam üksi inimene ei olnud suuteline wastu panema.

Berliinist teatab DNB: Siinsetes poliitilistes ringkondades toonitatakse, et 8 sõjakuud on toonud strateegilisse olukorda otsustawa pöörde Saksamaa kasuks. Seesuures juhitakse tähelepanu eelkõige sellele, et wiimased sündmused on tõendanud õhujõudude määrawat osa sündmuste käigus, kuna sõjalaewastiku tähtsus on wähenenud. Seesuures on aga Saksa õhujõududel nüüd kasutada ka Taani ja Norra baasid. Teiselt poolt on Suur-Britannia ära lõigatud Skandinaawiast ja Läänemeremaade rauamullast, puumaterjalist ja toiduainetest.

Berliinist, (DNB). Sõjajõudude ülemjuhatus teatab: Narvikist põhja pool on Saksa eelpostid tõrjunud tagasi waenlase rünnakukatse. Narvikis endas on seisukord muutuseta.

Saksa wäeosad, mis tungiwad Trondhjemist edasi põhja poole, on leidnud wastupanu ainult Norra wägedelt, kuna liitlaste wäed on lahkunud Namsose ruumist.

Kuningas Haakon ja valitsus ei ole lahkunud Norrast

Stokholmist teatab Havas: Norra telegraafiagentuuri teatel lükatakse kõige kategoorilisemalt ümber wälismaal lewitatud teated, nagu oleksid Norra kuningas ja Norra walitsus lahkunud Norrast.

Briti tugev merevägi Vahemeres

Roosevelt tahab takistada sõja laienemist Euroopas

Londonist: Reuteri erikirjasaatja Aleksandriast teatab, et liitlaste laewastikueskaadrite saabumine rõhutab Suur-Britannia kinnitust, et Inglisma ei ole mitte ainult wõimeline, waid kindlasti otsustanud tarbe korral kaitsta oma huwe Wahemeres. Aleksandria sadamas ulatub nüüd kaugele silmapiirile pikk sõjalaewade riwi ja teadmine, et need on ainult suuremate merejõudude eelküksused, awaldab kahtlemata sügawat ja kindlustawat mõju Wahemere idaosale. Reuteri erikirjasaatja, kes lendas Briti luurelennukil wastu liitlaste laewastikueskaadrile, lisab juurde, et eskadrisse kuulub lahingulaewu, ristlejaid ja hawitajaid ning et samuti on saabunud ka allweelaewad ühes depoolaewadega.

Washingtonist teatab Reuter: Kuuldawasti puudutati Kreeka saadiku läbirääkimistel Sumner Welles'iga Itaalia merejõudude koondamist Dodekanesi ümbrusse ja üldist seisukorda Wahemeres.

New-Yorgist teatab Reuter: „Daily News" Washingtoni kirjasaatja teatab, et kõige lähemal ajal on oodata president Rooseveldi rahupingutust, et takistada sõja laienemist Itaaliale ja Wahemerele. Kirjasaatja teatel kawatseb president pöörduda erapooletute riikide poole, nende hulgas ka Itaalia ja Watikani poole, et selgitada, kas on praegu wõimalusi rahuläbirääkimisteks, enne kui kogu kontinent on sattunud sõtta.

Tankitõrje kähur on oma positsioonil kibedas tegevuses.

Stokholmis avastati suurem relvaladu

Inglane olevat hoidnud oma korteris lõhkeainet sabotaashiaktide tarvis

DNB teatab Stokholmist: Inglise kodanik Alfred Fredric Rickmani korterist ja tema poolt üüritud keldrist awastati Stokholmi politsei poolt suur lõhkeainete ladu. Rickmani korterist leiti 6 suurt kohwrit, mis olid täidetud wäga tugewajõuliste lõhkeainetega ja mis pidid lähemal ajal toimetatama kuskile mujale. Rickmanni poolt üüritud keldrist leiti pääle selle 190 kg lõhkeainet, 300 aegsütikut, 324 süütepommi, 20 süütekapslit; 8 laetud miini ühes 8 miinisütikuga, 100 m süütenööri, 11 elektrilist süüteaparaati, 4 süütekapslit ja weel 4 suurt kohwrit lõhkeainete ja mehaanilise süütematerjaliga.

Koos Rickmaniga on wangistatud ka ta rootslasest sekretär ja mitu teist isikut.

Rootsi wõimud on wäga tagasihoidlikud andmete awaldamisega selle paljastuse kohta.

Arwatakse, et siin on tegemist atentaadikawatsusega Rootsi sõjalisele ja majanduslikult tähtsate kohtade wastu.

President K. Päts kunstiaasta patrooniks

Wabariigi president K. Päts on lahkesti nõustunud olema Eesti kunstiaasta patrooniks. Seega toimub meie esimene, Kristjan Raua nimeline kunstiaasta president K. Pätsi kaitse all.

Meie kunstiaasta kestab märtsini 1941. a. ja ta korraldatakse seltsionna, kunstnikkonna ja asutiste ning organisatsioonide ühisel koostööl. Kawasse on wõetud mitmeid olulise tähtsusega üritusi, mida tahetakse teostada kunstiaasta kestel. Ühtlasi tahetakse panna alust mõningatele algatustele meie kunstielu ja kunstiloomingu arendamiseks tulewikus. Arwesse wõttes kunstiaasta kawa mitmekesidust ja ulatust, on kunstiaasta aupresidiumisse pääkomitee poolt palutud sõjawägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner, pääminister prof. Jüri Uluots, wabariigi walitsuse liikmeid j. t.

Õpilased hoiusummasid koguma

Riigi hoiukassa asja algatajaks

Möödunud nädalal toimus riigi hoiukassas kooli-hoiutegewuse korraldamise üle nõupidamine, millest wõtsid osa ka haridusministeeriumi, Õpetajate Koja ja Õpetajate Liidu esindajad.

Riigihoiukassa direktor E. Kigaste andis ülewaate hoiutegewuse korraldamise kawadest koolides ja eeltöödest, mis sel alal on tehtud. Teatawasti hoiutegewuse ulatuslikum arendamine noorte hulgas on tunnustatud tarwilikuks. Tegelikult ajus küsimust lahendama Riigihoiukassa, kelle algatusel toimub praegu noorsoo-organisatsioonide hoiutegewuse wõistlus üle 82.000 ükskliikme osawõtul.

Kuna Riigihoiukassa eelarwes on ette nähtud wastaw krediit koolide hoiutegewuse korraldamiseks, siis tuleksid ka senised wastawad kawad wõtta rakendamisele. Aktsioon haaraks 1500 kooli enam kui 134.000 õpilasega.

Kuna koolihoiutegewusega seoses olewad küsimused tuleb lahendada kaswatuslikkude meetoditega, siis on ilmunud wastawad juhtnöörid ja käsiraamatud klassijuhatajate tundide sisustamiseks hoiutegewuse ainetel. Ka on kawatsus koolide juurde asutada hoiuklubisid, mis teostaksid õpilaste eneste juhtimisel wastawa õpetaja kaasatõõtamisel. Riigihoiukassa ei taotle selle aktsiooniga ärilise kasusaamise sihte, waid hoiutegewuse mõtte lewitamist ja noorte kokkuhoiule kaswatamist juba maast-madalast. Seepärast wõib loota aktsioonile häid tulemusi.

Koosolejate poolt leidis kawatsetaw aktsioon üksmeelset pooldamist. Aktsiooni ülduseks juhtimiseks peeti wajalikuks ellu kutsuda eriline juhtim toimkond Riigihoiukassa juures, kes waataks läbi wastawad kawad ja juhtnöörid.

Kaubandusliku Keskühisuse „Estonia" edurikas 1939 tegevusaasta

Läbikäigud tõusnud 15% võrra

K. K. „Estonia" ümber on koondunud rida suuremaid ühistegeliji ettewõtteid üle riigi, kellede ütsikliikmete arw on üle 11.000 ning pääle selle riigimõisade walitsus ligi 40 riigimõisaga.

Pääkoosolek walis juhatusse põllutööloja direktor T. Kinti tagasi, nõukogusse J. Üürike — põllumees Wigalast tagasi ja furma läbi lahkunud W. Uukareda (Järwa-Jaanist) asemel uuena põllumehe Chr. Arro — Abjast. Rewisjonikomisjoni waliti M. Winnal — Wiljandi ühispanga esindaja, J. Welitar — ühingu „Eesti Lihaesport" esindaja, W. Annok — Tartu Eesti Majanduse ühisuse esindaja ja A. Eslas — Tallinna Eesti Majandusühisuse esindaja. Praegu on K. K. „Estonia" juhatuses: esimees M. Truusjöt — Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi Kaubanduse Osakonna juhataja, M. Köstner — Põllumeeste Keskpanga juhataja, A. Anderson — ühingu „Eesti Lihaesport" juhatuse liige, T. Kint — Põllutöökoja direktor ja K. Roosileht — Riigimõisade ülemwalitseja.

Linakaubanduse ja lambawilla ostu-müügi keskkorralduse Kaubandusliku Keskühisuse „Estonia" pääkoosolek peeti 30. aprillil s. a. Tallinnas keskühisuse ruumes. Koosolek oli üksmeelne ja kõik esitised kinnitati ühel häälel.

K. K. „Estonia" töötas 1939. a. häade tagajärgedega. Äriseis 31. 12. 39. oli tasakaalus Kr. 762.128,61 ning kulude-tulude arwe tasakaalus Kr. 182.055,08, näidates ülejääki Kr. 25.726,56. Ülejäägist otsustati arwata tagawarakapitaliks Kr. 12.500, ning maksta liikmetele 8 protsenti osakasu.

K. K. „Estonia" kaudu turustati lina ja takku 1939. a. 1.572000 kg, seega 90 protsendi wõrra rohkem kui eelmisel aastal. Samuti suurenes tunduwalt läbikäik lambawillakaubanduse alal. Rahaline läbikäik 1939. a. suurenes 150 protsendi wõrra.

K. K. „Estonia" oma lina-kokkuostupunktid on Petseris, Wõrus, Põlwas ja Pärnus. Lambawilla alal on organiseeritud umbes 300 wastuwõtupunkti.

Noteeringud

Peekonisigade hindadeks on 5. maijt kuni 12. maini 1940. a.: tapakaalud 60—72 kg. 1. sort 108 snt., 2. sort — 103 snt. kg; tapakaalud 55,5 kuni 59 kg ja 72,5—75 kg. 1. sort 103 senti ja 2. sort 99 senti kilogramm; tapakaalud 75,5—80 kg. 1. sort 99 senti kilogramm. Muus osas siseturu hinnad.

Elussigade hindadeks noteeriti: kuni 120 kg rasked 77 senti eluskaalu kg, 120—160 kg rasked 83 s. eluskaalu kg ja üle 160 kg rasked 77 senti eluskaalu kg. Sead eluskaaluga 80—120 kg, olenewalt transpordioludest wõiwad minna eksporditi kas elusjigadena wõi tapetult. Poeginud emised ekspordiks wastu ei wõeta.

Kanamunade hindade noteerimise komisjoni koosolekul 3. mail 1940. a. noteeriti eksportmunade hinnaks 110 senti kg ja siseturu munade hinnaks 90 senti kg, franko kogumispunkt.

Kanamunad raskusega 20—45 grammi noteeriti 7 Osenti kg, franko kogumispunkt.

Tendents: rahulik.

Rootsi eksporditawa wärske lambaliha hindade noteerimise komisjoni koosolekul 3. mail 1940. aastal noteeriti: 1. eksporditawa wärske lambaliha hinnaks Tallinna tapamajades hääduse järele 120 snt. kg, 2. eluskaalu hinnaks franko raudteejaam 52 senti kg. 3. eksportida 4000 kg. 1., 2., 3. ja 4. liiki.

Aiasaaduste hindade noteerimise komisjoni koosolekul 3 mail 1940. a. noteeriti:

1. Õunad — eksportkõlbulikud, talisordid, pakkimiskuludeta ja riikliku juurdemaksuta fr. kokkuostukoht 1. walik 80—100 s. kg- 2. walik 60—70 senti kg. Tendents: kindel.

2. Sibulad — eksportkõlbulikud, fr. kogumiskoht — 28 senti kg. Tendents: kindel.

3. Jõhwikad — eksportkõlbulikud, fr. kogumiskoht — 38 snt. kg. Tendents: kindel.

4. Sigurid — eksportkõlbulikud, fr. kogumiskoht — 38 senti kg. Tendents: kindel.

5. Kurgid — konserwitud, plekknõudes á 5 kg. netto — kr. 2.70 nõu. Tendents: kindel.

Lina hindade noteerimise komisjoni koosolekul 3. mail 1940. a. noteeriti lina ja taku kokkuostu hindadeks sentides ühe kg eest franko kokkuostu ladu, riiklikkude standard sortide alusel:

	Wõru-Petseri.	Mujal Eestis.
R	198	193
HD	189	184
D	180	175
OD	171	166
LOD	162	157
H	153	148

Takud: 1. sort — 133; 2. sort — 123; 3. sort — 111; 4. sort — 96; ehitustakk 25—30 senti kg. Tendents: waikne.

19 09

waadata oma seniste elule ja sellest muutus ta weelgi elawamaks ning jätkas:

— Seisin esmakordselt oma elus wõõral maal, kui lahkusin Rotterdamis rongilt. Olin teel sõelunud paljusid wõimalusi. Loomulikult ei tahtnud ma jääda Rotterdami, waid tahtsin minna mereele. Ja noorur tolajal oli lugenud terve rea raamatuid, milledes oli juttu purjelaewust, piraatidest kaugetest saartest ja muist romantilisist asjust. Sellisele sündmuste ja juhtumiste ainulaadsele kirewusele andis omaltpoolt mahla ja wärwikust juure meie enda fantaasia. Igatahes pean ütlema, et miski ei olnud nii ilus, nagu oli seda kujutlemu raamatute järele ja ometi oli kõik wäga ilus.

Sadamatki olin kujutlenud hoopis teissugusena. Oigupärast oleks see pidanud olema nagu mingi tohutu suur liud, milles asub laev laeva kõrwal. Ja nelle laewule oleks pidanud saama wasta minna ning nähta tunglemas läbisegi maalasi ja hiinlasi. Rotterdamis oli aga hoopis teisiti. Tõepoolest oli sääl palju laewu, kuid oli raskusi nende ligidale pääsemiseks ja wabasadamast ei olnud ma kuskil weel midagi nähnud. Sadamakõrtse leidus küllalt, kuid mitte selliseid, milles kapten ja tüürimees just mõnd kui laewapoissi oleks oodanud, sest mulle oli selge, et pean oma karjääri alganma otsast pääle.

Raskusi walmistas ka, et ma ei tunnud holandi keelt ja ainult wäga halwasti inglise keelt.

Saksa laewale aga ei sõandanud minna. Kasutasin esimese päewa ülewaate saamiseks. Hiiisin kolossaalsete liinilaewade ümber ja kui nägin, et ühele laewale läks palju inimesi, siis pugesin minagi nende hulka ja läksin paradale. Küsimusele, kas on lubatav ka laeva seesmust waadelda, wastati mulle jaatawalt ja keegi madrus juhtis mu läbi kõigi ruumide.

— Ma ei unusta kunagi, et see oli wana hää „Gelria", mis wõimaldas mulle saada kujutluse luksusest ülemererejsudel.

— Kas teil ei tekkinud kojuigatsust, kapten?

— Kojuigatsust? Tol päeval mitte, sest oli sellaks nähta liig palju uut. Kui ma aga õhtul üksi oma hotellitoas istusin, siis ronisid ajukurdu wägisi mõtted sellest, millist muret wõin niisuguse ülemererejsudel. Kirjutasin weel samal õõl pika kirja oma emale, sest isa poole pöörduda ma ei sõandanud. Teatasin kirjas oma kindlast otsusest minna merele ja palusin ema samal ajal kui wõimalik minu eest kosta, et onu wõtaks minule antud raha laenuna. Tahtsin selle nõipea kui saan, tagasi maksta.

Selle kirja wõtsin hommikul kaasa Haagi ja viskasin sääl kohe postkasti. Hollandi pääliinast ei nähnud ma tolkorral kuigi palju. Rotterdami ühsin varsti tagasi Rotterdami ja otsustasin nüüd energiliselt oma kaw teostama hakata.

Keegi saksa meremees, kes näis mulle usaldusväärsena ja kelle poole pöördusin nõu saamiseks, ütlesi mulle, et ma ei tohi ühtegi laewa enne kui Hamburgi jõudmist ära usaldada. Ta ütlesi, et Hamburgis on palju laewu, millel ei ole ametlikke dokumente ja millel ei ole ka kõik ametlikud dokumendid korras

Põllumehed tahavad jäädvustada C. R. Jakobsoni mälestust

Külm talv tegi põllumehele palju kahju, kuid põllumees vaatab siiski lootusrikkalt tulevikule

Viljandi Põllumeeste Selts pidas pääkoosolekut

Eile toimus Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi oma saalis seltsi aasta-pääkoosolek. Koosoleku awas kella poole 1 paigu seltsi esimees Mihkel Hansen. Mälestati waikse püstiseismisega möödunud tegewusaasta jooksul surma läbi lahkunud seltsi liikmeid Hans Kikast, Tõnis Müürisepa, Joh. Wolmerit, Andres Kelandit, Jüri Tamme, Hendrik Jaaksoni, Mihkel Jamsi, Hans Järwessoni, Peeter Rugist, Jaan Kiwi, Johan Jaakot, Hans Mikku ja Aleks. Martmad.

Uuteks liikmeteks wõeti wastu 66 soowiawaldajat.

Esitatud kujul leidsid pääkoosoleku ühehäälelise kinnituse ka seltsi 1939. a. aruanne ja 1940. a. eelarwe. Aruandes kulude-tulude arwe näitab tasakaalu 56.699,78 kr., Johan Bärensi kapitali kulude ja tulude arwe 1920,95 kr. Arwete seis aasta alul oli 385,258,85 kr. ja aasta lõpul 406.047,18 kr. Aruande wastuwõtmisel märkis esimees, et aruandes näitab tunduwat suurenemist seltsi wõlgadeta warandus. Seltsi ehituste juures teostati remonte möödunud aastal 6000—7000 kr. eest. Eelarwe wõeti wastu tasakaalus 46.000 kr. ja Johan Bärensi kapitali walitsemise eelarwe tasakaalus 759 kr. J. Bärensi kapitali eelarwe kohta wõttis sõna P. Oja, kes soowitas Raksu talu wälisilme tõstmiseks leida summe ka Raksu talu ümbruse kaunistamiseks. Esimees M. Hansen lubas selleks leida summe seltsi üldisest eelarwest.

Pääkoosolek walis ühel häälel tagasi senises koosseisus kõik seltsi juhtiwad organid. Sellega kuuluwad ka tänawu seltsi eestseisusse esimehena M. Hansen, abidena agr. P. Losmann ja J. Särew, kirjatoimetajana A. Siitam, abidena M. Winnal ja J. Pruuden, laekahoidjana J. Seitam, abidena J. Jaanson ja P. Johani; rewisjonikomisjoni — A. Kuuskmäe, A. Pill ja J. Taagen, asemikena Martinson ja Laar; pidutoimkonda — prl-d J. Waik, E. Kodaras, pr-d H. Lauri, A. Keng, L. Losmann, hr-d A. Waik, A. Hunap, J. Jalakas ja J. Weinthal; seltsi esindajateks Eesti Aleksandri põllunduskeskkooli waliti tagasi kindral J. Soots ja M. Hansen, Wiljandi ühispanka H. Käik ja Tori hobuste tõuseltsi Karl Laksberg.

Järgnewas põllumajanduslikus kõnes aiandusekonsulent Kiwisild selgitas põllumeestele külmakahjustust aedades. Nagu ettekandest selgus, on pilt aedadest praegu küllalt kurb. Nii on külm häwitanud 100-protsendiliselt pirni- ja ploomipuud. Suurt laastamistööd on külm tekitanud ka kirsi- ja õunapuude hulgas. Külma läbi on rohkem kannatanud sageli just sellised õunapuusordid, mida seni peeti külmakindlaimaiks, nagu Tartu roosiõun ja sibul, kuna mõned teised seni õrnaks peetud sordid osutusid päris külmakindlaiks. Külm on kahjustanud ka karusmarjapõõsaid, ainult punased ja mustad sõstrad ei ole külma all eriliselt kannatanud. Niisugusest käredast külmast meie maal ei ole andmeid wiimase 150 aasta jooksul. Lõpuks konsulent Kiwisild selgitas wiise ja wõimalusi, kuidas määrata külmakahjustuste ulatust wiljapuudel. Ta soowitas olla ettewaatlik wiljapuude maharaiumisega ning noorte õunapuude ostu ja istutamisega. Suurimat tähelepanu soowitas ta pöörata wigaste õunapuude rawile ja hoolitsemisele, mille kõrwal tänawu peaks suurt rõhku panema ka marjapõõsaste eest hoolitsemisele ja suuremaulatuslikule keedawilja kaswatamisele.

Läbirääkimiste all puudutati suwise õppereisi korraldamise küsimust. Kuhu õppereis korraldatakse, see jääks eestseisuse otsustada. Pääkoosolekul awaldati arwamist, et see wõiks toimuda H. Leigu Ilusna majapidamisse, kus walminud moodne karjalaut ning näha muudki õppimiswäärset.

Kindral J. Soots tõstis üles Carl Robert Jakobsonile ausamba püstitamise küsimuse.

Ta tähendas, et teistes linnades on püstitatud palju mälestussambaid Eesti nimekamatele poegadele ja tütardele. Wiljandis on aga mälestussammas Koerale. Oleks wiimane aeg mõelda ka Wiljandis C. R. Jakobsoni mälestussamba püstitamisele, eriti aga Wiljandi Eesti Põllumeeste seltsil, millise asutajaks teatawasti oli C. R. Jakobson. Tulewal aastal möödub 70 aastat Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi asutamisest C. R. Jakobsoni poolt. Kuigi selleks ajaks wast ei suudeta püstitada ausammast, peaks wähemalt tehtama siduw pidulik otsus, et seda kindlasti tehakse.

Samas asjas wõttis sõna esimees M. Hansen, kes tähendas, et C. R. Jakobsonile mälestussamba püstitamise asi on olnud korduwalt eestseisuses kaalumisel. Eestseisusel oli aga kawatsus mälestussammas püstitada Jakobsoni 100. sünnipäewaks, mis on teatawasti 1941. aastal. Erawiisiliselt on selleks isegi koht walmis waadatud. Nii peeti sobiwaks kohaks Haridusseltsi koolide esist wäljakut, mis selleks korda tuleks seada. Pääle selle oli kõne all weel ka Lastepark. Erakordsete aegade tõttu on asi aga soikunud.

Pääkoosolek awaldas soowi, et eestseisus asuks üritust teostama ja et Põllumeeste Selts kujuneks ürituse keskuseks, kellega asja läbiwiimiseks tuleks kaasa tõmmata ka teised organisatsioonid ja ettewõtted.

Läbirääkimiste all puudutati weel ka pääkoosoleku pidamise aja küsimust ja soowiti, et see edaspidi peetaks äripäewal. J. Martinson leidis aga, et pühapäewal oleks siiski inimestel rohkem aega süwenemiseks. Ühtlasi ta tähendas, et üldine ajapinge, närwilikkus, mehaniseerimine ja motoriseerimine ei lase enam õieti mõtelda sellele, et ka põllumehel on tarwis ideaale ja homsele mõtlemist.

Koosoleku lõpetuseks kella poole 3 paigu esimees M. Hansen soowis, et kõik maailma juhtiwad jõud wõimaldaksid põllumehele elada üle õnneliku ja rahuliku aasta.

Hääde lootustega maksuraskustesse

Eelmise linnavanema saatuslik unustamine

Neil päewil sai Põltsamaa linnawalitsus majandusministeeriumilt wastuse oma kirjale 1. detsembrist 1939. a., milles palutakse tapamaja ehituswõlg 29.500 kr. kanda mõne odawaprotsendilise riikliku laenuallika arwele. Wastus palwele on eitaw, sest erakordsest ajast tingitud olulised wajadused nõuawad ressursside mujale rakendamist. Samaaegselt majandusministeerium tuletab meelde, et 7. aprillil 1936. a., kui linnawalitsus soowis uue tapamaja ehitamiseks laenu 35.000 kr., keelduti laenuandmisest põhjusel, et tapamaja wäike läbikäik ei õigusta nii hinnalise ehitise püstitamist. Kui aga linnawalitsus sellest hoolimata kasutas wõõrkapitali, millelt makstakse 6—7%, siis see ongi päämiseks raskuste põhjuseks ja seepärast otsustatakse palwe eitawalt.

Kalli tapamaja ehitamine, milles majandusministeerium linnawalitsust süüdistab, oli siiski õigustatud, sest odawama hinna eest oleks wõidud ehitada wäiksem tapamaja, mis läbikäigu suurenedes oleks tulnud hiljem paratamatult laiendamisele. Ja wäikesena rajatud hooneksse laiendamine läheb mitukorda kallimaks awarama ehitamisest ja käepärane pole ta ikkagi. Seda näitasid kogemused elektrijaamaga.

Mille tegematajätmises linnawalitsus aga süüdi jääb, see on õigeaegsed katsed eralaenu ülekandmiseks riiklike laenuallikate arwele, hoolimata tapamaja juhataja wiibetest. Wiimane esildis anti linnawanemale üle 1938. a. detsembris, s. o. wäga lahedatel aegadel, kuid esildisele anti käik alles aasta hiljem, siis kui kõikjal algasid kulutuste kärpimised.

Põltsamaale 2-aastaline tööstusõpilaste-kool või kursus

Teatawasti mõni aeg tagasi Põltsamaa eratööstusõpilastekooli juhataja saatis haridusministeeriumi kutseoskuse osakonnale pikema kirja, milles soowis eratööstusõpilaste kooli õppeaja wähendamist senisest kolmelt aastalt kahele aastale. Soowi koolijuhataja põhjendas asjaoluga, et Põltsamaa eratööstusõpilastekoolil on ainult kaks osakonda ja sellepärast suudetakse kooli õppekawa wõtta läbi juba kahe aastaga.

Nüüd on kutseoskuse osakonda jaatnud koolijuhatajale wastuse. Selles märgitakse, et osakond on põhimõtteliselt nõus kooli kaheaastaseks muutmisega. Osakond ei pea aga wõimalikuks, et 2-aastase õppeajaga tööstusõpilastekoolis nädala tundide arw oleks õige märgatawalt wäiksem sellest, mis on ette nähtud 3 õppeaastalise kestusega tööstusõpilaste koolidele.

Neist seisukohtadest wäljudes kutseoskuse osakond saadab kaalumiseks kaks wastuettepanekut. Esimese wariandi järele kool muudetaks kahe õppeaastalise kestusega tööstusõpilaste-kooliks, kusjuures aasta ümberringi on ette nähtud iga nädal 23 õppetundi.

Teine wariant näeb ette kooli muutmise kahe õppeaastalise kestusega kursuseks, mida kutseoskuse osakond on nõus tunnistama tööstusõpilastekooli aset täitwaks kursuseks. Sel juhul wõiks ka nädala tundide arw olla weidi wäiksem.

Kumba wariandi juurde kooli ülalpidaja ja Wiljandi maawalitsus peatuma jääwad, ei ole weel teada.

Põltsamaa malevkond sai endale kodu

Pühapäewal, 28. aprillil andis Põltsamaa linnawanem A. Puusepp K. L. Põltsamaa malewkonna päälikule kpt. H. Reinwaldale üle lossi nende ruumide wõtmed, mis on korrastatud kasutamiseks kaitseliidule. Wõtmete üleandmine toimus wastkorrastatud ruumes päälikutekogu liikmete osawõtul. Linnawanem oma sõnawõtus märkis, et kui aastaid tühjana seisnud ja lagunemisohus olewa lossi siseruumide korrastamiseks haridusministeerium hakkas toetust andma, siis soowiti, et korrastatud ruumid leiaksid kasutamist organisatsioonide poolt. Kaitseliidu Põltsamaa Malewkonnal on au olla esimene organisatsioon, kes wõtab wastu oma ruumide wõtmed ja leiab omale kodu selles hoones, mille iga üksik paikapandud kiwi teab palju jutustada meie esiwanemate nähtud waewast ja woolanud higist. Pääle malewkonna päälliku wastawaid tänusõnu istuti lõunalauda, mis oli kaetud uutesse awaratesse ruumidesse.

Põltsamaa kimbus kändudega

Põltsamaa linnawalitsuse algatusel ja kohaliku kodukaunistamiskomitee hääkskiitmisel lasti õhku kõik kännud, mis asusid Lillemetsa all supelrajoonis. Jäi kännutu maa, mida rõõm oli waadata. Kuid see rõõm oli üürike, sest warsti wõtsid töömehed tee äärest maha kaks kaske täpselt samakõrgeteit kändudelt kui need, mis mõni päew tagasi pidulikult õhku lasti.

1. mai teatejooks Põltsamaal

1. mail korraldati Põltsamaal traditsiooniline ümberlinna-teatejooks, milles tänawu wõistles neli meeskonda. Jooksutee — 10×500 meetrit kattis parima ajaga, 12.36,2 sek., Põltsamaa era- ja progümnaasiumi 1. meeskond, teiseks jäi Põltsamaa tööstuskeskkooli meeskond ,ajaga 13.45 sek., kolmandaks linnameeskond (13.51 sek.) ja wiimaseks gümnaasiumide 2. meeskond. Jooks toimus Põltsamaa Kutseliste Käsitööliste Ühingu rändkarikale, mille wõitis jäädawalt Põltsamaa era- ja progümnaasiumi meeskond, olles karikat kaitsnud kolm aastat järgimööda.

Kibe korrastustöö parkides. Põltsamaa linnas areneb kaunistamistöö hoogsalt. Lühikese aja wältel on Lillemetsa jõe-poolses osas, mis kuulub uue kawa kohaselt supelrajooni alla, kõik kännud õhku lastud ja augud tasandatud. Samuti on rajatud uusi kõnniteid, mille katmine liiwaga jatkub. Samuti on käsil wõrkpalliplatsi planeerimine. Supelrand on omandanud wäga meeldiwa wälimuse.

Linnapargis juuritakse ka hoolega kände, mille kõrwaldamiseks tulnud soowid jäid waremini hüüdjaks hääleks kännustikku. Juurimisele kuuluwad kõik kännud pargi keskosas. Linnaparki esialgu uusi teid rajamisele ei tule.

Lossipargi korrastamistööd on samuti alanud. Meeskond kaalus kännud wälja, naiskond lõikab teeradu ja rajab liiwakasti aseme.

Parkide korrastustöö pääle arwatakse minewat kuni 500 krooni.

Põltsamaa Tööstuskooli õpilased hoogsad isetegewuses. Käesolewa õppeaasta algusega algas paralleelselt õppetegewusega ka wägagi wilgas tegewus õpilasringides. Pääle laskur-spordiringi, milline on edukalt tegutsenud paar aastat, pandi alus wanema klassi õpilaste poolt kirjandusringile. Ringiwanemaks on õpet. Enn Pill. Kirjandusering omas töökawas otsustas awada kooli ruumes awaliku lugemislaua ja korraldada referaatõhtuid, huwiõhtuid jne., millised on nii awalikud kui ka omawahelised. Pääle selle ajab ringi juures orkester ja antakse wälja oma ajakirja.

Laskespordi eest hoolitseb laskur-spordi-ring ja ka R.-K. „Tehnala" laskur-rühm ning Sakalamaa malewa autodiwisjoni Põltsamaa komp., millesse üksusse kuulub rohkearwuliselt õppureid. Üldiselt on peagu sada protsenti õpilastest organiseerunud. Ka on laskur-spordiring omale soetanud ajakohase sport-auto, millisega wabal ajal sooritatakse sõiduoskuse omandamiseks õppesõite.

Lähemal ajal lõpewad male-esiwõistlused kooli meistri nimele ja nagu wõistlusteist nähtub on õpilaskeres nii mõnigi tugew maletaja. Samuti on pidewas treeningus kergejõustiklased.

2000-kroonine metsatulekahju Tarvastus

Laupäewal kella 14.30 paiku tekkis Tarwastus, Willemuse riigimetsas suurem metsatulekahju, kus leegid häwitasid lühikese ajaga üle 4 ha noort männi- ja wanemat palgimetsa. Tuli sai alguse kwartal 66-lt, kust see edasi tungis kwartalidele 67 ja 70. Kui tuld märgati, alarmeeriti kogu ümbruskonna elanikkond ning tuletõrje, kelle energilisel tegutsemisel suudeti tulele piir panna kahe ja poole tunni pärast. Sündmuskoha esialgsel ülewaatusel arwati tule läbi tekkinud kahju tõuswat üle 2000 krooni.

Millest tuli alguse sai, pole weel selgunud.

Karksi rahvas soovib paremat ühendust Tallinna rongidega

Abja põllumeeste konwendi täiskogu koosolek oma koosolekul 29. aprillil arutades liiklemise küsimust konwendi piirkonnas, leidis, et omnibuseühendus Abja ja Nuia wahel ei ole Karksi rahwale küllalt soodsalt korraldatud, kuna puudub omnibuseühendus Abja jaamaga warahommikul Tallinna minewa ja õhtul Tallinnast saabuwa rongiga.

Abja põllumeeste konwent otsustas olukorra parandamiseks pöörduda Wiljandi maawalitsuse poole ning paluda kaasabi ja korraldust, et uue sõiduplaani maksmahakkamisel saaks omnibuseühenduses loodud Nuia ja Abja jaamade wahel Tallinna rongidega.

Vargusi maal

Kõpu wallas Kaasiku talus elutsew Oskar Pärnits awaldas politseile, et on Kõpu jõe äärest ära warastatud üks suur pundar palgiwirnade kinnitamiseks tarwitatawat traati, mis kuulub a.-s. Eesti Metsatööstusele. Kahjusumma teadmata.

Wastemõisa wallas Iwaski talus elutsew August Jõemaa awaldas, et 14.—20. aprilli wahel on tema elukoha juurest aiast ära warastatud 5 noort õunapuud 20 kr. wäärtuses.

Suislepa wallas Raudsepa talus elutsew Gustaw Unt tegi politseile teatawaks, et tema aida lakast on ajajooksul ära warastatud 250 kg ristikheina 18 kr. wäärtuses.

Paberossiotsast süttisid põhukuhjad

Laupäewal kella 11 paiku päewal tekkis Taewere wallas Põhjaka külas Tõnise talus tulekahju, kus nimelt süttisid põlema kolm suurt põhukuhja. Kõik kuhjad põlesid kiiresti maatasa. Sädemed ähwardasid ka mõningaid ehitusi, ent need suudeti ümbruskonna elanike kaasabil süttimisest päästa. Tule läbi tekkinud kahju on umbes 90 krooni. Nagu juurdlusel selgus, on tule tekkimises süüdi Tõnise talus elutsew Johannes Vogt, kes oli kuhjadest mööda minnes wisanud põlewa paberossiotsa põhu sisse.

Tarvastu soovib algkoolilõpetajate-päeva korraldamist 24. mail

Tarwastu wallawalitsus on saatnud koolijuhatajate soowil maawalitsusele kirja, milles selgitatakse Tarwastu koolide ja õpilaste seisukohti tänawuse algkoolilõpetajate päewa korraldamise asjus. Üldise korra kohaselt teatawasti tahetakse tänawu algkoolilõpetajate päewa pidada pühapäewal, 26. mail.

Tarwastu wallaisad ja koolimehed aga leiawad, et nimetatud päew ei ole sobiw algkoolilõpetajate päewaks, sellel põhjusel, et sisseastumiseksamid kõrgematesse koolidesse toimuwad 25., 27. ja 28. mail. Algkoolilõpetajate päew satub seega eksamipäewade wahele, mistõttu edasi õppida soowijatel on algkoolilõpetajatepäewast osawõtt raske, kui mitte wõimatu.

Tarwastu wallawalitsus palub sellepärast koolijuhatajate soowil maawalitsust lubada korraldada algkoolilõpetajatepäew Tarwastu walla Tarwastu, Ämmuste, Mõnnaste ja Wäluste algkoolides 24. mail, s. o. õppetöö lõpupäewal.

Maaveekomisjoni järjekorraline koosolek

peetakse 15. mail, algusega kell 8.30, Maawalitsuse ruumes. Päewakorras on Alastwere-Wõhma weeühingu likwideerimiskomisjoni lõpparuande läbi waatamine ja kinnitamine, weejuhtmete kustutamine sundkorrashoiu alla kuuluwate weejuhtmete nimestikust. Annikwere ja Laewa-Kabala weeühingute töökawa muutmise küsimused, Kiriksilla weeühingu piirkonna laiendamine ja Oiu-Soosaare weeühingu maade nimekirja muudatuse kinnitamine.

Pikk rida kaameleid, raskesti koormatuina sörgivad üksteise järel, ajajad käivad jala ja karavanijuht ratsutab hobusel, mõnikord kaugel ees galopeerides, vintpüss risti üle sadula. See on rahulik pilt, kuid mõnikord võivad ka need üksikud rahulikud ratsanikud muutuda nagu hullunuiks, kes kihutavad ja ründavad koos või üksteisest lahus. Ürgne viis korraldada ratsavõitlusi. Sellised parved piiravad kindluse, vallutavad oaasi ja katkestavad silmapilkselt igasuguse ühenduse välismaailmaga.

Kapten näis värskemana kui olin oodanud.

— Olen teile palju mõelnud, armas doktor, tervitas ta mind. — Ja kooman teid karistusväärsel viisil oma soovidega. Teie ei peaks aga olema pahane mehele, kes on juba nädalaid aheldatud selle maja külge. Mul ei ole teile enam tarvis palju jutustada, kuna teate seda juba. Noh, mida ütlete poisist, kes algab eksirännakut ja rikub kogu oma karjääri?

— Võiksin elu jaotada mitmesugustesse astmetesse, vastasin talle. Esimene aste on rumalus. Tarvitame seda, ilma et mõtleksimegi palju selle üle. Me hävitame mõnegi mõtte ja soovi ning taotleme eesmärke, mida me ei tunnegi. Kahjuks saame sellest aru alles vanemas eas, kui oleme roninud juba kõrgemale astmele, kuid siiski ei ole meil veel täielikku arusaamist. See on samasugune nagu armastus. Noored inimesed leiavad üksteise, ilma et nad kaalutleks

58

kõiki probleeme, vanemad aga püüavad neid põhjendada ja veelgi vanemad neid kujundada.

— Ja kunas jõutakse lõpule nende probleemidega?

— Mitte kunagi!

— Aga palun, oleme kõrvale kaldunud. Sooviksin tundma õppida järgmist astet.

— Tegeleme niisiis suurimas rumaluses mingi tajumatu jõu tõukel, jätkasin mina. — Järele mõtlemata, puht intuitiivselt. Niipea kui oleme saavutanud järelemõtlemise, on saavutatud järgmine astegi. Loomulikult sõltume roopaist, mida mööda liigume, kuid peame sellejuures ka edasi arenema ja saavutama teatud kindluse, mis annaks meile seesmise tugevuse. Kolmanda astme kõrgemalt vaatekohalt naerame juba oma rumalusi, veelgi kõrgemal, neljandal astmel ei mõista meie enam neid, viiendal otsustame, kuuendal mõistame ja seitsmendal igatseme tagasi. Võiksime langeda vana Chronose käte vahele ja alustada kõike otsast uuesti.

Ta naeratas.

— Sellest astmest oleme meie mõlemad aga veel kaugel.

— Teema ei ole ka nii tuim, nagu mina seda esitasin ja see sisaldab küllalt erivarjundeid ja viimistletud ilu.

Ta tuli veel kord tagasi minu astmeteooria juure, kui nautisime juba oivalisi rooge araabia kohviga. Jutustasin talle kui kaugele võin nüüd

59

miseks, oli nii kena ja nõustus minuga džinni jooma.

— Mispärast ei tahtnud sa Hamburgis pardale minna? küsis ta mult.

Ja kui jäin talle vastuse võlgu, ütles ta silmi pilutades:

— Putket teinud?

Noogutasin.

Ta raputas pead.

— Esmalt oled sa laevapoisiks juba liig vana ja siis oled sa liig peen laeva jaoks. Maal peetakse sust lugu, kuid laeval oled ainult naljanumbriks. Tahan sulle midagi öelda: sõida koju!

Sellele ei võinud aga mõelda.

Hotell, kus elasin, ei olnud just suur, kuid oli siiski hästi sisustatud ja mugav. Kui ma saabusin hotelli ilma kohvrita, näis hotellomanik mind umbusaldavat, rahuldus aga kui talle jutustasin, et olen Rotterdamis ärisasjus ja pidin ülepääkaela reisima. Ta oli täiesti rahul kui tegin paar sissestu, muutus aga uuesti järelemõtlikuks kui tulin ühel päeval hotelli meremehekastiga.

— Kas mõtete välja rännata, noorsand?

Sellele veenele tema jätsingi.

Mulle oli päris selge, et pean esmalt teenima purjelaeval. Tookord leidus Rotterdamis küllalt purjekaid. Kui ma aga sadamakõrtsides ringi kolades kuulsin kõigist asjust, mida purje-

62

kal tuleb läbi teha, hakkasin juba kartma, kuigi ma loomult ei olnud pelglik.

Kuna tahtsin asjaga edasi jõuda, siis läksin värbamisametisse ja lasksin teha arvestusi ja võrdlusi. Kulud ületasid kaugelt minu rahatagavara. Sellele lisandus veel päevpäevalt kasvav hotellivõlg. Lõpuks võisin siiski täispakitud meremehekasti, mille sisu oli aga suurelt osalt tarvitamiskõlbmatu, viia hotelli.

Sääl aga ootas mind halb üllatus. All istus keegi isand, kes hotelliperemehe viipel kõnetas mind.

— Kas olete härra Mertens?

Meelsamini oleks öelnud ei, kuid olid enda hotelliraamatusse kirjutanud õige nime all ja ma ei saanud enam kõrvale põigelda.

— Palun, järgnege mulle Saksa konsulaati! Puiklesin vastu.

— Ja kui ma keeldun?

— Siis sunniksite mind pöörduma Hollandi ametivõimude poole. Olete alaealine, härra Mertens ja ükski teadlik kapten ei võta teid vanemate nõusolekuta pardale.

Minu unelmate kangelane oleks sellisel korral kindlasti põgenenud akna kaudu. Mida aga sai teha, kui sääl ei olnudki akent, vaid ainult uks, millel seisis paks hollandlane ja ei liikunud paigalt karva-võrdki.

— Saan härralt veel kakskümmendkaheksa guldnat, ütles ta vääramatu rahuga.

63

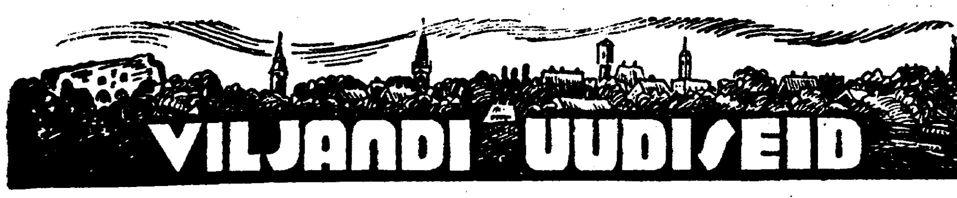

Tuletõrjepäälikute õppepäev

Viljandi divisjoni töö- ja õppekoosolekutest võttis osa 175 päälikut. — Täna algavad tuletõrjekursused Viljandi tuletõrjujatele.

Eile toimus Wiljandis „Koidu" seltsi saalis ning tuletõrjemajas Wiljandi Tuletõrjediwisjoni päälikute õppepäew, millest wõttis osa 175 päälikut Wiljandi, Raudna, Puiatu, Rimmu, Holstre, Paistu, Ohtu ja Tänassilma tuletõrjeühingutest. Päew algas kell 9, mil „Koidus" toimetati osawõtjate registreerimist. Seejärele algasid „Koidu" saalis loengud, millistele sissejuhatawa sõna ütles diwisjonipäälik J. Henno. Pikem ettekanne oli brigaadipäälik J. Rebaselt, milles wiimane käsitles tuletõrje organiseerimise ning korraldamise küsimusi. Diwisjonipäälik J. Henno kõneles tuletõrjekawast, diwisjoni warustuspäälik ins. Jaakson tuletõrjewarustusest ning diwisjonipääliku abi P. Rängel tuletõrje majandusalalt. Ette oli nähtud ka loeng tuletõrje sanitaaralalt, mis lektori mitteilmumise tõttu jäi aga pidamata. Loengutele järgnesid läbirääkimised, kus wõeti õige elawalt sõna.

Pääle lõunawaheaega algas õppepäewa teine osa tuletõrjemaja õuel, kus diwisjoni õppepäälik W. Raidme juhatusel tutwuti riwiõppusega ning Wiljandi linna tuletõrjejuht E. Leisner tutwustas õppepäewast osawõtjaid kustutusabinõude käsitlemisega. Ettenähtud kawa wiidi läbi kella 15-neks, misjärele suur osa tuletõrjepäälikuid lahkus Wiljandist. Diwisjonipäälik J. Henno hinnangu järele õnnestus õppepäew kõigiti hästi, täites täiel määral temale pandud lootused.

Täna, esmaspäewal algawad Wiljandis järjekorralised tuletõrjekursused kohalikkudele tuletõrjujatele, millistest wõtab osa kuuldawasti üle poolesaja isiku. Pääle kursuste lõppu korraldatakse wastawad eksamid.

Kevadine suurpuhastus lõpetatakse

Hunnikutesse aetud lehepuru ei taheta põletada, vaid seda antakse soovijaile aluspõhuks ja komposti valmistamiseks

Kewadine suurpuhastus linnas, mida on teostatud juba mõnda aega hädaabitööde korras naistöötute abil, jõuab käesolewal nädalal lõpule. Selle töö tulemusena on kokku riisutud parkidesse ja puiestikkudesse suured kuhilad lehepuru, wana kulu ja muud rämpsu. Eriti rohkesti on kogunenud seesuguseid hunnikuid Lossimägedesse, kus need nüüd ootawad koristamist.

Mõnel waremal aastal olenedes ilmastikust saadi puhastustöödega juba waremalt walmis ning maiööl toimus lehe- ja rämpsuhunnikute põletamine, mis niiwiisi asendas teatawal määral ka traditsioonilist maituld. Tänawu aga ei ole linnawalitsus pidanud seda soowitawaks, kuna kokku pühitud lehti ja rohukulu wõidakse wäga hästi kasutada ka loomadele aluspõhuks ja komposti walmistamiseks aedades. Nii on loomapidajail weel wiimane aeg hankida Lossimägedest ja platsidelt lehejätteid aluspõhuks, samuti ka komposti walmistamiseks ära wedada. Selles asjas tuleb soowijail pöörduda linna aedniku poole, kelle korraldusel ja järelewalwel ongi kewadist puhastustööd teostatud ka kes ühtlasi annab ka loa jätete koristamiseks soowijaile. Ei peaks aga lehepuru saamiseks soowijaid küllaldaselt leiduma, siis pannakse puruhunnikud põlema, nagu tawaliselt.

Kunsti rändnäitus külastab Viljandit

Näitusel on üle 100 töö 45 autorilt. — Näitus avatakse siin 19. mail

Eesti Kujutavate Kunstnike Keskühingu poolt koostatud kunstinäitus, mis toimub Kristjan Raua nimelise Eesti kunstiaasta pääkomitee üritusena, hakkab rändnäitusena külastama ka meie provintsilinnu. Eile rändnäitus avas oma uksed Pärnus end. Saksa koolimaja ruumes, kus ta jääb avatuks 13. maini. Siis aga kolib näitus üle Viljandisse. Rändnäituse avamine siin toimub ametlikult 18. mail ja kestab 26. maini. Viljandist siirdub näitus veel Rakverre ja Narva.

Rändnäitus startides koosneb 104 tööst. Esitatud on maale, skulptuure, graafikat, akvarelle ja joonistusi kokku 45 autorilt. Esinevatest autoritest oleks kõigepäält nimetada vanameister Kristjan Rauda, kes esineb 9 joonistusega, edasi A. Jensenilt on 4 õlimaali, portreid ja maastik ja Ed. Viiraltilt 5 gravüüri. Maalijaist esinevad veel N. Triik, R. Nyman, J. Greenberg, Ed. Ole, Adamson-Eric, K. Süvalo, L. Oskar, F. K. Randel, A. Murakin, E. Kutsar, J. Grüünberg, J. Anton, H. Lepik, N. Kull, R. Sagrits, E. Brinkmann, P. Linzbach, G. Vestenberg j. t.; skulptoreist esinevad J. Raudsepp, E. Jõesaar, A. Kaasik, A. Ipsberg ja L. Sõber; graafikuist pääle Viiralti veel G. Reindorff, E. Riiga, A. Veeber, E. Mättik, P. Luhtstein, P. Liivak j. t.

Olgu tähendatud, et alates Viljandist igas järgnevas linnas vaheldub näituse koosseis, seda pääasjaliselt nende tööde arvel, mis kuskil linnas müügi juhusel maha jäävad. Viljandi seega näeb näitust peaaegu algkoosseisus, mis peaks olema kõige parem.

Rändnäituse kataloogis on toodud ära ka A. Murakini sulest lühike ajalooline ülevaade eesti kunsti arengust, alates J. Köleriga ja lõpetades praeguse ajaga.

Huvitava „maailmaränduri" kojusaabumine

Viljandi linna 1. algkooli Noorte Punase Risti rändalbum saabus tagasi huvitavate piltide ja pühendustega paljudest riikidest

Kõik noored tahavad töötada rahu ja sõpruse hääks

Laupäewal jõudis Wiljandisse üks suur rändur, olles kahe aasta jooksul läbistanud Norra, Inglismaa, Prantsusmaa, Schweitsi, Itaalia, Kreeka ja Ungari. Jutt on Wiljandi linna 1. algkooli Noorte Punase Risti portfooliost (albumist), mis saadeti pikale teekonnale läbi eelpoolnimetatud riikide 20. jaanuaril 1938. aastal. Kümmekond päewa tagasi jõudis nimetatud kirjutiste ja piltide kogumik Tallinna, tulles otse Ungari päälinnast. Eesti Noorte Punase Risti keskjuhatuses tutwusid nimetatud kogumikuga asjaksihuwitatud pedagoogid, samuti tehti kogumikust wäljawõtteid erisaate korraldamiseks riigi ringhäälingus. Nimetatud erisaade toimub 18. mail, mispuhul esinewad ringhäälingus ka Wiljandi 1. algkooli õpilased laulude ja deklamatsioonidega, seda küll heliplaatidelt.

Wiljandisse tõi pikalt teekonnalt tagasi jõudnud portfoolio endine linna 1. algkooli õpetaja Paul Rummo, kes nüüd töötab Eesti Noorte Punase Risti keskjuhatuse juures. Selpuhul peeti laupäewa homikul 1. algkoolis eriline aktus, kus P. Rummo andis portfoolio üle kooli Noorte Punase Risti ringi wanemale õpetajale Juhkamile. Ühtlasi anti õpilastele portfoolio rännakust pikem ülewaade. Hiljem palus koolijuhataja A. Kiisla portfoolioga tutwuma ka ajalehemehi, kellele andis seletusi koos P. Rummoga. Wiljandi noorte omapärane algatus on wäärt seda, et selle juures pikemalt peatuda.

Nagu selgus, moodustab portfoolio enesest õige palju kogumiku artikleid, pilte, joonistusi, igasuguseid noote, marke ja palju muud, mis on kinnitatud kartonglehtedele ning asetatud tugewate linasesse riidesse köidetud kunstimaitseliste kaante wahele. Kaaned on 1. algkooli tütarlaste käsitöö, kaunistatud wäljaõmmeldud wöökirjaga. Esimesel kartonglehel on portfooli mõtte algataja — 1. algkooli Noorte Punase Risti ringi poolt seletuskiri, mis algab sõnadega:

„Meie saadame oma portfoolio rännakule ümber maailma.

Meie soow on tutwustada teile, armsad sõbrad, oma wäikest armsat kodumaad ja aidata ka teid ning teie rahwaid ja maid üksteisele lähendada,

et kõik Noorte Punaste Risti noored tunneksid end suurte sõpradena töötamas sihiga — teha kogu maailma paremaks ja õilsamaks. Need mõtted on kannud portfoolio walmistamist ja teelesaatmist. Loodame, et meie saadetis suudab temale pandud lootusi täita!"

Sellejärele järgnewad saatesõnad tolleaegselt koolijuhatajalt J. Lepalt, kes wahepääl on teatawasti surnud. Samas on läkitus kooli Noorte Punase Risti wanemalt õpetaja J. Konilt, kes nüüd on asunud Tallinna, kuna lõpuks on lühike läkitus ka linnapää A. Maramaalt:

„Maailma rahwaste noored, looge eneste wahel sõprussidemeid — see loob ja kõwendab sõprust rahwaste wahel.

Rahwaste sõprus hoiab sõdadest, ta kannab maailma rahu. Ta tõstab rahwaste rikkust ja edendab kultuuri.

Aidaku käesolew portfoolio luua sõprussidemeid rahwaste noorte wahel!"

Wiljandis, 19. jaan. 1938. A. Maramaa.

Järgmistel kartongilehtedel on kirjutis 1. algkooli, Wiljandi ja Eesti üle, samuti ka pilte Tallinnast ja Wiljandist. Tuleb tähendada, et fotod Wiljandist on walitud wäga kunstimaitseliselt ja selles suhtes wõib Wiljandi tutwustamist pidada kõigiti õnnestunuks. Mitu lehekülge wõtawad oma alla fotod Eesti presidendist K. Pätsist ja wägede ülemjuhatajast kindral J. Laidonerist, kusjuures on kartongile kleebitud ka miniatüürne Eesti lipp. Edasi leidub kogumikus Eesti hümni noot ning üleswõtteid Eesti tööstuskeskustest. Lõpuks on õpilased lisanud ühele kartonglehele Euroopa kaardi, millel portfoolio teekond on üksikute etappide kaupa ära tähendatud. Sedamööda oleks portfoolio pidanud rändama alul Norrasse, säält edasi Londoni, Pariisi, Schweitsi, Itaaliasse, Kreekasse, Ungarisse ja lõpuks Poolasse. Kuid selles teekonnas on tulnud kohe alul muudatus, kuna

Eesti Noorte Punase Risti keskjuhatus on pidanud tarwilikuks portfoolio läkitada kõige esmalt Pariisi

Noorte Punase Risti ülemaailmlisele liigale. Alles säält on portfoolio edasi läkitatud Norrasse.

Norra Noorte Punase Risti poolt on portfoolio läkitatud ühte wäiksesse kooli Rjukanis. Säälsed õpilased on kirjutanud paljudele eriwärwilistele kartongilehtedele üleswaateid Norrast ja Rjukani koolist, kaunistades neid arwukate üleswõtetega. Üleswõtted on ka Norra kuningast. Huwitawa üllatusena Eesti noortele on

Norra õpilased kleepinud portfooliosse kuiwatatud toominga-, pihlaka- ja pajuoksi,

näidates, et Norra loodus on meie omale õige sarnane. Huwi äratawad eriti weel fotod Stawangerist, Lafootidelt j. t., milliseid nimesid tunneb nüüd igaüks sõjateadete läbi.

Inglise õpilastelt on portfoolios pilte Briti kuninglikust perekonnast,

Inglise Noorte Punase Risti tööst, Inglise linnadest jne. Muidugi ei puudu ka wastaw läkitus.

Samasugused on Prantsuse õpilaste poolt sisustatud leheküljed, kus pääle president Lebruni pildi leidub kena kogumik fotosid koolielust. Prantsusmaa kohta käiwad leheküljed on täidetud ühe wäikse kooli õpilaste poolt, mis asub Sin-le-Nobles'is, üsna Belgia piiri ääres. Kaardi järele asub nimetatud paik üsna Maginot liini naabruses. Huwitaw on, et Prantsuse õpilased on kleepinud portfooliosse ka ühe riikliku loteriitähe, mis küll on wananenud.

Schweitsi õpilased on alustanud oma osa sõnadega: „üks kõige eest, kõik ühe eest! — see on meie hüüdsõna".

Pääle fotode Schweitsi linnadest, eriti Genfist, leidub kogumikus Schweitsi kantonite wappe ja isegi üleswõtteid kuulsatest Schweitsi kelladest ei puudu.

Itaalia noortelt on kogumikus eestätt kuninga ning duce fotod koos Itaalia rahwuswärwidega, Itaalia kaart, Itaalia hümni noot jne. Pääle selle on kleebitud ühele leheküljele paarkümmend riideriba — proowid Itaalia siidist.

Kreekale pühendatud lehekülgedest leidub eriti palju fotosid ajaloolistest ehitustest ja Kreeka linnadest. Eriti silmatorkaw on aga see, et Kreeka õpilased on oma töötwaewa wähendanud sellega, et on kogumikku kleepinud õige rohkesti trükitud broshüüre, selliseid, nagu tawaliselt lewitatakse turismikeskuste kaudu.

Ungari lehekülgedel leidub üllatuseks eestikeelne kiri,

milles selle Ungari kooli juhataja, kus portfoolio on sisustamisel olnud, jutustab, et ta on korduwalt Eestis käinud ja et talle meeldib Eesti wäga. Sellest olewat ta rääkinud ka oma õpilastele ja wiimased tunnewad Eestit hästi. Lõpuks koolijuhataja, Sandor Ispanowitsh on tema nimi, kirjutab, et annaks waid Jumal jõudu, ta tahab külastada weel kord Eestit.

Suurt huwi pakub kaart, kus Ungarit kujutatakse nii, nagu iga ungarlane seda näha tahab. See Ungari on praegusest õige palju suurem ja tema piirid lähewad läbi naaberriikide maakondade. Niisugune oli Ungari enne Maailmasõda.

Nagu eelpool nimetatud,

portfoolio wiimaseks peatuspaigaks pidi olema Poola.

Ent enne, kui portfoolio oleks jõudnud sinna, see riik pühiti kaardilt. Portfoolioga kaasas käinud pühendus oli rahupühendus, ent huwitawal kombel suurem osa neist riikidest, kust portfoolio läbi rändas, on just sattunud sõjakeerisesse. Portfoolio on oma rännakutee teinud, ent Wiljandi noorte soow: „... ja armsad sõbrad, tahame aidata ka teid ning teie rahwaid ja maid üksteisele lähendada, et kõik Noorte Punase Risti noored tunneksid endid suurte sõpradena töötamas sihiga — teha kogu maailma paremaks ja õilsamaks"..., pole saatuselt leidnud hääkskiitu.

Paadid olgu värvitud ning tarvitamiskõlvulikud

Linnawalitsus otsustas nõuda nii üüri- kui ka erapaatide omanikelt paatide korrastamist ja ülewärwimist algawaks hooajaks. Kas ja kuiwõrd seda nõuet paadiomnike poolt täidetakse, seda tahetakse kontrollida linnawalitsuse esindajate poolt. Paatide korrasoleku all tuleb mõista kõigepäält seda, et paadisõit järwel ei muutuks hädaohtlikuks.

Weel otsustas linnawalitsus parkides ja platsidel olewad awalikud kiiged wärwida kodukaunistamise komitee ettepaneku kohaselt, kuna pingid kuuluwad seekord waid kruntimisele. Pinkide põhjalikum ülewärwimine toimub eelolewal kewadel, enne Sakalamaa 8. laulupidu.

Riiklik jalgpalliõpetaja Viljandisse

Riiklik jalgpalliõpetaja E. Saar tuleb Wiljandisse teisipäewal ja jääb siia paariks päewaks. Jalgpalliõpetaja Saar selgitab jalgpallikohtunikele muudatusi jalgpallimääruste alal ning annab ka jalgpallimeestele teoreetilisi ning praktilisi näpunäiteid käesolewaks hooajaks.

Sae- ja jahuveski töölised arutasid palgaasja

Laupäewal toimus Lutsu sae- ja jahuweskis tööliste üldkogu koosolek, mida juhatas tööliswanem Saar. Koosolekul wõeti elawalt sõna palgaolude parandamise suunas, kuna leiti, et praeguse olukorra juures töötasu peaks olema kõrgem. Nagu kuulda, ei ole aga enne seda koosolekut käitise töölised mingit nõudmist esitanud wabriku juhatusele.

Kuna aga sae- ja jahuweskites üldiselt algab suwine waikne ajajärk, siis tuleb eriti lihttöölistel niikuinii arwestada sellega, et neil tuleb siirduda suwistele põllutöödele, kus töökäte järele suur nõudmine.

Laadakaupmees varaste küüsis

Laadakaupmees Andres Ürm teatas kriminaalpolitseile, et temal on wiimasel Abja laadapäewal müügiletilt ära warastatud üks kuub, mille wäärtus 15 kr. Pääle selle on wargad tunginud ka tema korterisse Wiljandis, kust kaasa wiinud mitmesugust riidekraami ja ühe naha, kokku 88 kr. wäärtuses. Kriminaalpolitseil õnnestus selgitada, et wiimase warguse on toime pannud warem wargusie eest karistatud August Tein.

Kantreküla lasteaia mudilaste pidu „Ugalas"

Eile õhtupoolikul toimus „Ugala" saalis Wiljandi naisseltsi Kantreküla lasteaia lastepidu. Pidu kujunes lasteaednik prl. E. Uue juhatusel mudilaste huwiküllaseks kewadparaadiks. Eriti kewadmeeleolulisiks kujunesid mitmesugused laulumängud, esmajoones just laulumäng „Kewad". Omapäraseid muljeid pakkus ka mudilaste pudelite ja pulkade orkester, kes kandis ette kaks pala. Samuti esitas kaks pala mudilaste kõnekoor. Peokawas esitas neli laulu ka 1. algkooli õpilaskoor hr. J. Raude juhatusel.

Kahjuks aga oli lasteaia mudilaste südamlikku ja kewadist pidu ilmunud jälgima ainult wähe inimesi, kuigi see oleks pälwinud kindlasti täissaali.

Kibe askeldamine järve ääres

Laupäewal wabanes järw jääst lõplikult. Wiimased jääriismed kuhjusid hommikupoolikul Kitsaskaela kohale soppi, kuid juba õhtupoolikuks sulas jää sealgi lõplikult.

Wastawalt sellele käib rannas küllaltki kibe askeldamine. Wärwitakse ja remonteeritakse paate ning sikutatakse need wabanenud wete woogudesse. Ka seatakse juba korda paadisildu. Basseini juures peaksid tööd algama lähemail päewil. Hüppetorn jäi ka tänawu püsima, kuid see kõikus ja õõtsus hüpete sooritamisel juba läinud suwel nii, et puhtaid hüppeid enam sooritada ei saanudki. Tänawu tuleks ehitada uus hüpptorn, sest waewalt wana kindlamaks muuta saab.

Tenniswäljakuil käib tawaline igakewadine jooksew korraldamine. Wäljakuid juure ei ehitata, kuid wäga tõenäoline on, et juba neil päewil alustatakse wäikese riietus-hoone ehitamisega otse wäljakute juure. Muide „mitteametlikult" ongi juba tennisehooaeg awatud, kuna esimesed pääsukesed sel kewadel olid kohtunikud Märtson ja ü. Sepp, kes juba aprilli lõpppäewadel poolpehmetel wäljakutel katsusid lüüa walget palli. Hooaja ametlik awamine tuleb aga siis, kui wäljakud korras. Muide tennis-sportlastele on sel hooajal raskusi pallide hankimisega, kuna tennispallid toodi meile Inglismaalt, milline turg nüüd aga kinni.

Ujula juures liiguwad ka juba noored, sest siin asuwad ju sportlaste riietusruumid ja staadionil käib juba kõwa elu. Kohe kui jää järwelt kadus, alustasid paar julget noortmeest ujumisega järwes.

Uusi abinõusid hindade tõstmise tõkestamiseks

Toor- ja tarbeainete hindade põhjendamatu tõstmise ärahoidmiseks on majandusministeeriumi poolt tarwitusele wõetud uusi abinõusid. Nii on omawalitsustele koos politseiwõimudega tehtud ülesandeks kontrollida ärisid ja üldse silmas pidada hindade liikumist. Kui kusagil ilmneb põhjendamata hinnatõstmist, teatatakse sellest ametiwõimudele juurdluse alustamiseks ja süüdlaste wastutusele wõtmiseks.

Wiljandi linnawalitsus oma laupäewasel koosolekul otsustas määrata hindade kontrollijaks linnanõunik E. Reisenbergi, kes oma kontrollkäike äridesse hakkab teostama politsei esindaja juuresolekul.

Meeskoor läks suvepuhkusele

Wiljandi Helikunsti Seltsi meeskoor, kes tuli kokku oma järjekorraliseks harjutuseks reede õhtul, otsustas oma tegewushooaja lõpetada ja suwepuhkusele minna. Uut hooaega alustatakse augustikuu lõpupäewil wõi septembrikuu alguses. Küll aga kawatseb meeskoor suwe jooksul anda mõningaid külaliskontserte, kusjuures selles mõttes tulewad esimeses järjekorras kõne alla Paistu, Karksi-Nuia ja Abja-Paluoja.

Wiimasel harjutusel tehti muuseas ka kokkuwõtteid meeskoori töötulemuste kohta lõppenud hooajal. Selpuhul märgiti, et meeskoori tegewus on olnud kõigiti edukas: koor on andnud kaks iseseiswat kontserti ning esinenud weel mitmesugustel aktustel ja pidustustel kokku kaheksa korda. Ka on koori juurde tulnud rida uusi lauljaid. Ühtlasi waliti meeskoori esindajateks Eesti Lauljate Liidu Wiljandimaa osakonna esindustogusse üheks aastaks dir. M. Warrik, seltsi esimees H. Land ja koori liige K. Mikk.

„Viimne valss"

Esimesel suwepühal, 12. mail toimub „Koidus" K. L. Wiljandi linna malewkonna orkestri ja näitetrupi ühisel korraldusel operett „Wiimse walsi" esietendus. Külalisena Hypolithi osas esineb A. Sikkel „Ugalast".

Äriagent omastamise pärast kohtu all

Wiljandi 1. jaoskonna kohtunik karistas 2-kuise wangistusega tingimisi Johannes Kitse nimelist noormeest, kes teotsedes ärimees Martin Kauberi agendina, oli osa kauba eest saadud raha, nimelt 170 krooni pistnud oma taskusse. Hiljem oli mees raha küll ära maksnud, ent see ei päästnud teda enam süüdistusest.

Surm töösturi lohakuse tõttu

Wiljandi ringkonnakohus karistas 6-kuise wangistusega tingimisi Ollepa tööstturit Johan Kaschi, kuna wiimane polnud oma tööstuses täitnud seaduse poolt ettenähtud määrusi õnnetusjuhtumite ärahoidmiseks. Nimelt oli Kaschi saewabrikus ühel serwamismasinal puudunud kaitsekilp, mistõttu 14. now. 1938. a. tööline Ferdinand Saar sai tagasipõrkawa laua läbi raske wigastuse rindu ja suri.

Kevadine turg

Laupäeval oli turule toodud rohkesti kalu, kartuleid ja seapõrsaid

Wäga wisa on olnud tänawu tõelise kewade saabumine ja sama wisalt wõtab ka Wiljandi turg kewadist ilmet. Wahest alles laupäewal esmakordselt käesolewal kewadel wõis märgata juba kewadist elewust. Kuid wärske aedwilja osas on turg weelgi äärmiselt nigel, kui mitte arwesse wõtta mõnda kimpu rediseid ja paari mätast murulauku. Kewade saabumist meenutasid ka teatawal määral metsast korjatud sinililled.

Õige rohkesti oli aga turule toodud kartuleid, nii söögiks kui ka seemneks. Ostjaid näisid aga uuriwat kartulite wälimust õige suure hoolega, nähtawasti arwesse wõttes kurbi kogemusi, kuna tänawu on küllaltki tulnud osta külmast näpistatud ja pooleldi rikutud kaupa. Õige rohkesti oli toodud turule jälle kalu. Sellest olenewalt olid ka wärske kala hinnad tunduwalt madalamad, kui mõnel eelmisel turupäewal. Tindid maksid 20—25 senti kilo. Omaette turukauba osa moodustasid seapõrsad. Põrsaid oli õige rohkesti, kuid ei wõi just ütelda, et hinnad oleksid olnud odawad. Nii nõuti põrsastest 13—20 krooni olenewalt suurusest ja wanusest.

Wäga rikkalikult esineb wiimastel turupäewadel ka n. n. laadakaupa mitmesuguste tööriiete, pesu, põllede ja kootud esemete näol.

Haridusseltsi meeleoluline kevadkontsert

Eile õhtul toimus Haridusseltsi koolide kewadkontsert koolide saalis, mida jälgima oli tulnud awara saali täis publikut. Kontserdi esimeses osas esinesid päämiselt algkoolide õpilased. Nii algkooli koor P. Walgemäe juhatusel kandis ette wiis laulu, millele järgnes Jüri Tähe kaks tshellosoolot. Wäike mees oli oma suurest pillist kenasti üle ning koosmäng saatjaga Maimu Naariga oli eriti märkimiswäärne. Järgnes Meeta Linsi poolt südamlikkusega esitatud Järnefeldi hällilaul ja Magda Ilise klawerisoolona Alabjewi „Ööbikuga". M. Iline esitas oma pala suure kindlusega, samuti, nagu ta mõne pala saateski oli tähelepanuwääriwalt kindel. Esimese osa lõpppalaks oli trio, kus klaweril esines Inge Kelweis, wiiulil Irina Rosenfeld ja tshellol Jüri Täht.

Kontserdi teise osa awas Irina Rosenfeld O. Riendingi „Kontsertiinoga", mille esitas täpselt ning hääs tõlgitsemises. Maimu Naar esitas seekord enda klaweripalana Glinka-Balakirewi „Lõoke", millises ettekandes ilmnes juba tõelist kunstniku wirtuositeeti. Koolide naiskoor A. Punga juhatusel esitas kolm pala, kusjuures kordamisele tulid M. Saare „Emakene, awa aken" ja J. Jürme tantsusüidist „Kewadel" esimene osa — menuett.

Kawa lõppoosa oli pühendatud keelpillide orkestrile, mida juhatas P. Walgemäe. See orkester kutsuti Haridusseltsis ellu sügisel, kuid oli juba suuteline esitama kolm pala, mis kõik wastu wõeti suurte kiiduawaldustega. Wiimane number — M. Oscheti mars — tuli kordamisele. Muide andis selle ettekande ajal koolide direktor M. Warrik keelpillide orkestri juhile P. Walgemäele üle noore orkestri „aluswarana" kolm partituuri, mis orkestrile kingitud wäikese tshellisti J. Tähe poolt. Tantsusüidi ja keelpillide orkestri saade oli märkimiswäärse täpsuse ja hää rutiiniga Maimu Naarilt.

Aplausi oli rohkesti ja kõik solistid ja mõlemad juhatajad said lilli.

A. S.

Homme „Viirastused" Viljandis

Homme, teisipäewal annawad wanemuislased, kes wiibisid praegu Wiljandimaal ringreisil, Wiljandis külaskäiguetenduse, kandes ette Aug. Jakobsoni „Wiirastused". Selle A. Jakobsoni lühikese aja jooksul erakordselt populaarseks saanud draama lawastus kuulub „Wanemuise" käesolewa hooaja parimate hulka ja selles wanemuislased näitawad ühtlast ja kõrget mängutaset. Mitte asjata ei kujunenud „Wiirastused" hooaja menukamaks tükiks, mida mängiti üle kahekümne wiie korra — draama kohta peaaegu rekordina. Kuna „Wiirastustes" esinewad teatri parimad jõud — teenelised näitekunstnikud R. Ratassepp, J. Põder, siis A. Randwiir, Linda Tubin, Ida Sumero, J. Jürgo ja S. Sarapuu, pakub see tugew draama sügawaid ja haarawaid teatrielamusi. Õhtu wäärib seda kõigiti, et temast elawalt osa wõetaks ja et tutwutaks „Wanemuise" täiesti kunstilise lawastusega.

Kolm inimest valetunnistuse pärast vangi

Wiljandi ringkonnakohus oli arutusel Tänassilma kaupmehe Iwan Jaski ning sama walla põllupidajate Johannes Toberi ja Marie Kello wastu tõstetud süüdistus waletunnistusele ahwatlemises ning waletunnistuse andmises. Kohus leidis kõik kolm süüdi olewat ja otsustas karistada J. Jaski 2-aastase ning J. Toberit ja M. Kellot 1-aastase wangistusega. Nagu selgus, olid Tober ja Kello kaks aastat tagasi Jaski päälekäimisel annud kohtus wande all waletunnistuse ühes Jaski nõudeprotsessis wahepääl surnud talupidaja Jüri Tosju wastu. Nimelt oli Jask nõudnud Jüri Tosjult 680 krooni, seletades, et ta on ostnud Tosjult selle raha eest tüki maad, kuid pole seda kätte saanud ja tahab seepärast raha tagasi. J. Tober ja M. Kello olid tõendanud, et Jüri Tosj oli wiibinud nende juuresolekul Jaski korteris ning öelnud kõikide kuuldes selge häälega, et wõlgneb Jaskile 68 tuhat senti. Juurdlusel tuli aga ilmsiks, et Tosj oli sel ajal olnud juba nii raskesti haige, et ta üldse pole enam wäljas liikunud ning päälegi tema rääkimine olnud äärmiselt waewaline, kohati koguni wõimatu. Jaski juurde polnud Tosj aga üldse saanudki.

Jutujatku maalt

Kuidas nendest saawad „täismehed"

Puskarijaagu talu peretuppa on teise püha õhtupoolikuks kogunenud trobikond mehi.

— Tänawu niisugune raisk aeg, ei jõua neid pühi, tõtt öelda, ära pidada, — lausub talu elupõline ja hiljuti premeerimisels esitatud sulane Jüri. — Kui wiskab, siis ikka nagu kapaga. Näe, oli kaks uut-aastat, kaks iseseiswuspäewa, nüüd neid lihawõtteid koguni neli-wiis päewa otsa. Töömehel, kes päewast-päewa harjunud selga küürutama, wõtawad need pikad pühad wiimaks wõhmu wälja...

Nende sõnadega on Jüri tänase kokkutuleku seadnud „ideoloogilisele alusele": pühad tapawad inimese ära! Ja kas siis keegi wõib pahaks panna seda, kui igawuse peletamiseks neil pühadepäewil sirwitakse weidi „kuradipiiblit" — „laetakse" Holstre meeste „konni", Kõpu meeste „21-e" wõi „rahwuswahelist lambapääd".

Muidugi käib ka wiinapudel ringi, sest — „on ju pühade aeg..."

Tegewuse puudusel jälgib kaardimängu ka sulase Jüri 8-aastane wõsu, Heino on ta nimi. Pistab nina täismeeste asjadesse, waatab kas isale pole mitte kätte pistetud „trumbi-luust", wõi kas wastasmängija „21-es" kord juba ei lähe „lõhki".

Wiinapudel määramatu korapärasusega ringi käies on jõudnud sulase-Jüri nina ette. Kui wiimane kolinal lasknud kurku kõwa lonksu, tsuskab ühejalaga külarätsep wahele:

— Noh poisu, tee kah suu märjaks, eehl arwad, et seegi „amet" ilma õppimata saab selgeks! — Wõta aga wõta, waata ainult, et põhja pääle ei tee ja meid kuiwale ei jäta. Eks sina taha olla ka täismees!

Teised lauasistujad toetawad talla: no muidugi wõta käraka ära. Kui ei ole surmatõbi, siis saab ikka wiinast abi...

Heino käib esimest aastat kooliteed. Siiamaale pole ta wiina maitsenud. Ainult koduweini ta kord proowis, siis, kui perenaine Maali wõttis lahti selle suure pudeli, mis kaks aastat nurgas oli salapärasell wulksunud. Poiss on ilmselt kahewahel: kas wõtta pudel pihku, wõi mitte. Kuid tema kõrwu on jäänud kumisema üks lause, mis öeldi ennist: „Kas sina ei tahagi olla täitsamees?"

Jah, t ä i t s a m e e s. Lapse sisetundes tekib wõitlus selle nii mehiselt kõlawa sõna ümber. — Aga kes siis ei tahaks olla täitsamees? — Wist mäletab igaüks oma lapsepõlwest, kuidas ta tahtis olla täitsamees, ükskõik siis missugust suure-mehe eeskuju jälgides.

Kui lauasistujad Heino aadressil on lendu lasknud weelgi paar pillawat märkust, et „sest poisist wist kunagi õiget meest ei saagi..." siis sooritab poisike teiste pääletäimisel oma esimese „meheteo", mida wõib olla tuleb tal enesel ja ta wanematel hiljem kahjatseda...

Kui julgusest tuleb nappus...

Kuid mitte just harwad pole ka sellased lood:

Rahwamajas peetakse pidu. Rahwast woorib kokku ligidalt ja kaugelt. Tuleb noori punapõselisi maaneidusid, murdeealisi noorukeid-poisse, hõbepäiseid taluperenaisi oma taatidega ja igasugust muud rahwast. Maailmas pole wana Rooma riigi õitseajast saadik midagi muutunud, kuigi pikad aastasajad seda maailma lahutawad meie tänapäewast. Nõuti leiba ja lõbu siis, ja nõutakse seda ka nüüd!

Kui eeskawa on läbi ja pikad pingid korrapäraselt asetatud seina äärde, algab tants. Juba keerlewadki saalipõrandal esimesed paarid ja iga hetkega muutub tantsuparw tihedamaks.

Edgar, Sooserwa asuniku wanim wõsu tahaks ka olla nende paaride keskel, kuid midagi hoiab teda tagasi. Ta on oma 15 eluaastast hoolimata päris täidlast kaswu, õpib kohaliku algkooli wiimases klassis. Jah, tantsida! Kui tore oleks ikka kaasa teha kõiki neid tantsukuure. Ring säälsamas, alna all pingil, istub tema noorusliikude unistuste maailm — Eha, naabruses asetsewa jõuka talu punapõseline peretütar, tema wanune, ta kooliõde, ei — koguni endine klassikaaslane, kes nüüd õpib linnas progümnaasiumis. Ehaga olid nad klassikaaslastena hääd sõbrad, kuid poolteist aastat linnakooli on Eha ja tema, Edgari wahele laskwatanud müüri, mida arglik maapoiss nagu ei julgeks enam katsuda ületada. Ehast on ju saanud nüüd linnapreili, kiharaidki nagu oleks tal kõrwa ääre tekkinud enam...

Oot', kas ta nüüd ei heitnud kutsuwat pilku Edgari suunas? — Wõib olla ta just ootab, et mitte keegi teine, waid Edgar wiiks ta tantsupõrandale, kui orkester algab „Ilusal sinisel Doonaul..."

Edgar on maanoorteringi kooskäimistel päris hää eduga õppinud tantsusamme, kuid enesele ta kindel siiski ei ole. Wiimaks määratab jalg, siis teised naerawad, Eha pahandab kindlasti ja wõib olla ta ei taha teda edaspidi enam üldse tunda. Olukord on talumatu. Noorus paistab rinnas, tungleb, ei koguni mässab, ähwardab purustada...

Siis korraga meenub Edgarile, et wanemad mehed on wahest kõnelnud „julguse wõtmisest". Kui tema nüüd on nii suures hädas ja julgusest tuleb puudus, kas siis ei saaks seda häda arstida wanematelt meestelt kuuldud retsepti järgi.

Järgmisel hetkel on poiss juba einekauas, kus ta tuttawalt einekaupidajalt „alt aisa" hangib „asuniku" ettekäändel, et seda wajatawat — noh ütleme — too wallas hästituntud asjamees. Saanud selle, wõtab poiss kohe „julgust" ja kui algab „Ilusal sinisel Doonaul", wiib ta wiisakalt kummardusega Eha tantsima. Hiljem ta muidugi weendub, et tantsusammud siiski olid hästi meeles ja „julguse wõtmine" seega päris ülearune.

Aga kui tuleb järgmine peoõhtu, siis ta hangib selle julgustawa „asuniku" juba aegsasti walmis, sest ei wõi ju teada, kas julgusest seegi kord ei tule puudus... **Reo.**

Vasik[illegible]

Waomta [illegible] Wõlgeste talu pidaja Lang sai äsja omapärase üllatuse osaliseks, kuna ta karja paremaid lehmi jünnitas ebaloomuliku wasika, kelle kõik siseorganid olid kaswanud ülespoole selgroogu wälja seljale ning saba jalgade wahel. Wasikas [illegible]. Organite wäljakaswamine oli toimunud neerude kohalt.

Maavalitsus hakkab ehitama Kamari ja Raassilla sildu

Maawalitsuse teedeosakond hakkab juba lähemail päewil ümber ehitama Umbusi-Põltsamaa 2. klassi maanteel asuwat Kamari puusilda. Silla ümberehitustöödeks on ette nähtud 2000 kr. krediiti.

Samuti algab juba lähemal ajal Wiljandi-Wõru 1-klassi maanteel Raasilla raudbetoonsilla ehitamine. Samal teel wiiakse läbi ka õgwendamistöö. Silla ehitamiseks ja tee õgwendamiseks on ette nähtud 13.400 krooni.

Elatisraha mittemaksmise pärast aresti

Wiljandi 1. jaoskonna kohtunik karistas 2-nädalase arestiga Aleksander Raidmetsa nimelist isikut, kuna wiimane polnud maksnud oma lahutatud naisele selleohase kohtuotsuse põhjal elatisraha, waatamata korduwatest nõudmistest.

Wiljandi linnaapteek

wajab

apteegi-õpilast

Soowitaw praktikaga. Soowijail palwetega esineda hiljemalt 15-ks maiks s. a. — Hariduse- ja Sotsiaalosakonnale.

Wiljandis, 4. mail 1940. a. Nr. 343.

Wiljandi Linnawalitsuse Hariduse- ja Sotsiaalosakond.

A b j a wallawalitsus annab wälja awalikel enampakkumistel Paluoja 6-kl. algkooli

puurkaewu

ehitustööd, mis tulewad teha töövõtja materjalidest ja töövõtja tööliste, tööriistade ja abinõudega. Pakkumised peawad wastama RHS § 62 ettenähtud tingimustele ja esitada kirjalikult wallawalitsusele kuni kella 12.00-ni 14. mail 1940. a. Pakkumiste tagatisrahwi suurus 5% pakutowast summast. Pakkumised waadatakse läbi Abja wallamajas, kust saab lähemaid andmeid kuni pakkumiste esitamise tähtajani igal tööpäewal kella 9.00 kuni 15.00-ni.

Wallawalitsus jätab endale õiguse walida kontrahenti arwestamata pakutowate hindade odawusi wõi jätta tööd wälja andmata.

Abja wallawalitsus.

Soowitakse üürida suwitushooajaks Wiljandis wõi lähimas ümbruses

wähem. korterit

wõi paar tuba mööbliga wõi osalise mööbliga ning aia ja köögi kasutamisega: Pakkumised ühes hinnaga teatada aadressil: Tallinn, Paldiski mnt. 3—41

Uued 1-st maist 1940. a. kehtima hakkawad

põllutööliste palgaraamatud

on müügil

„Sakala" talituses

Wiljandi turg

Lihaturg. Sealiha, seawiisi 90—100 snt. kg, eluswasikad 8—26 kr. tükk, eluslambad 9—28 kr., põrsad, üle 6 nädala 12—20 kr., põrsad alla 6 nädala 8—14 kr., haned, elusad 5—6,50 kr., haned, tapetud 5—6,50 kr., kanad, elusad 1,25—2,50 kr., kanad, tapetud 1,25—2,75 kr., pardid, elusad 2—3,50 kr., pardid, tapetud 2—3,50 krooni tükk.

Karnides. Seapekk, wärske 120—125 snt. kg, seapekk, soolatud 120—125 snt., sealiha 110—125 snt., sea pää, jalad 45—60 snt., suitsuliha 160—180 snt., searasw 160—170 snt., loomarasw 60—80 snt., loomaliha, praeks 65—75 snt., loomaliha, supiks 45—60 snt., lambaliha 75—85 snt., wasikaliha 4[illegible]—60 snt., hakkliha 60—75 senti kg.

[illegible]. Sudakad 125—150 snt. kg, haugid 75—[illegible], latikad 50—90 snt., ahwenad 40—70 snt., kurjad 25—30 snt., wäikesed supikalad 25—35 snt., suitsuhangerjad 300—400 snt., suitsukalad 50—18 0snt., linaskid 80—85 snt., lutsud 50—60 snt., soolaräimed 40—50 snt. kg, suitsuräimed 15—22 snt. 10 tükki. suitsuheeringad 14—18 snt. tükk, wärsked räimed 60—65 snt. kg, sutid 35—40 snt. p., so[illegible] 90—120 senti.

Wili ja wiljasaadused. Odrad 16—18 snt. kg, kaerad 12—16 snt., herned 40—60 snt., tangud 30—35 snt., truubid 33—35 snt., odrajahu 28—30 snt., kamajahu 38—40 snt., nisujahu 25—45 snt. kg.

Wili ja wiljasaadused. Odrad 14—18 snt. kg, kuremarjad 30—45 snt. liiter, õunad 50—100 snt. kg, hapukurgid 3—6 snt. tükk, porgandid 20—30 snt. kg, kapsad 20—50 snt. pää, hapukapsad 25—30 snt. liiter, kaalikad 5—15 snt. tükk, peedid 15—25 snt. kg, salat 15—20 snt. kimp, redised 20—25 snt. kimp, sibulad 20—35 snt. kilogramm, mesi 200—225 snt. kg.

Piim ja piimasaadused. Rõõskpiim 1., 15—16 senti liiter, rõõskpiim 2., 12—13 snt., hapupiim 12—13 snt., kohupiim 25—35 snt. liiter, lauawõi 215—221 snt. kg, köögiwõi 180—210 snt., juust 120—160 snt. kg, kanamunad 10—15 senti paar.

Heinaturg. Ristikhein 7—9 snt. kg, aasahein 6—7 snt., joohein 4—5 snt., põllupõhk 3—4 snt. kg.

Puuturg. Kasepuud 600—800 snt. toorem, lepapuud 500—700 snt., kusepuud 450—550 snt., segapuud 350—450 snt. toorem.

P i d u d

„Wanemuise" teatri RINGREIS

„Wiirastused"

A. Jakobsoni näidend 5-es pildis

Näite uht: K. Aluoja
Lawapildid: A. Lepik

Suure-Jaanis — esmasp., 6. mail s.a.
Wiljandis — teisip., 7. mail s.a.
Mustlas — kolmap., 8. mail s.a.
Abjas — neljap., 9. mail s.a.
Tuhalaanes — reedel, 10. mail s.a.
Karksi-Nuias — 1. suwistepühal, 12. mail s.a.

Etenduste algus k. 8 õht.

Tööpakkumised ja tööotsimised

Wanem naisterahwas soowib maale

teenistust

Aadress selle lehe tal.

Iga daam laseb

elektri-auru lokke teha

L. Pindsoo-Maak'i juuksetöösiuses Posti 14, telef. 3-75. Alati wärske wälismaa wedelik

---

Täiesti karske wilunud II-liigi

autojuht

soowib kestw. teenistust weoautole. Teatada s.l.t „Juhtimise luba nr. 214"

Noor, meeldiwa wälimusega maatütarlaps palub

KOHTA

söögimajja ettekandjaks, wõib ka juuksuri õpilaseks. Kirjad selle leh talit. „Korralik" all.

Wõimaldage

teenistust

linnas ehk maal linna ligidal. Teeninud ennem restoranis, kaupluses ja wabrikus. Rahul kõigega. Teatada selle lehe talit. kuni 10. maini „Minule"

Wajatakse kontoritöödele wilunud

preilit

Teatada lühikese elulookirjeldusega s.l.t. „H. J."

Wajatakse weo-

autojuhti

Kauplemine 10. mail s.a. kell 10 homm. Wiljandis, restoran „Kodumaas"

Korteriotsimised ja korteripakkumised

Üürile anda 2 toaga

korter

loomaruumidega ning poole aiamaaga Koidula tän. 15.

Kaubandusliku Keskühisuse „ESTONIA"

Äriseis 31. detsembril 1939. a.

AKTIVA.

Kassa	419,32	
Kassa linapunktides	16.106.53	16.525,85
Pangad		70.436,52
Osamaks teistes asutustes ja väärtpaberid		13.650,—
Kaubad ladudes		585.884,17
Nõudmisvekslid		33.939,40
Isikud ja asutused		25.742,13
Riiklik juurdemaks villale .		5.913,46
Vallasvara		8.978,75
Üleminevad summad . . .		1.058,33
Kr.		762.128,61

PASSIVA.

Osakapital. . .	90.500,—	
Tagavarakapital .	4.500,—	
Amorisatsioonikapital. . . .	8.900,—	103.900,—
Pangad		496.403,04
Isikud ja asutused		78.582,09
Edasiantud nõudmisvekslid .		33.939,40
Väljamaksmata villapreemia		2.702,82
Üleminevad summad . . .		20.874,70
1939. a. ülejääk		25.726,56
Kr.		762.128,61

JUHATUS.

Mitte ainult odaw — waid ka hää ja nägus

peab olema iga trükitöö mida tarwitawad ärimehed, tööstusturid, pangad, seltsid, ühingud ja ametiasutused ning kõik teised. Odawalt wõib lubada igaüks, kuid hää ja nägus trükitöö walmistatakse Wiljandis

Sakala Trükikojas

Wiljandis, Lossi tän. nr. 26, telefon 2-31, postkast nr. 32

OSTAN

alati kõrgema päewahinnaga kulda, hõbedat kuld- ja hõberaha

L. ABEL

Wiljandis, Lossi 27

Hoiatus!

Kui Teilt küsitakse

Nelson Eddy

„Balalaika" — Modern lööklaulude nr. 29 eest 15 — 20 wõi koguni 25 snt., siis tulge Tartu tn. nr. 16, Leokese ärri, sääl maksab sama raamat

ainult 10 senti.

Müüa

naisterahwa — jalgratas, wankripõlle-nahk, pargitud wasikanahku ning ristikheina-seemet
Uusna Tengal

Müüa

wäikekoht

Tarwastu w. Mõnnastes. Suurus 15 R.wkm., hooned olemas. Teat. saab Wiljandi w. Nõmmelt.

Müüa traktor-

põllukünniader

Küsida selle lehe talit.

Müüa 15 kg.

kaal

Küsida Jakobsoni 68—4, 2-selt korralt.

Müüa kuhi

heinu

Wiljandi (end. U.-Wõidu) walla „Kurikal"

Wanem töö-

hobune

juhuslikult müüa. Näha Piima metsawahil.

O.-Ü. „Lutsu Weski"

wajab

turbalõikajaid

Kodukaunistajad

Ilu- ja hekipõõsaid suures walikus ja mitmes suuruses

Lilleäri Lossi tän. 23 — Aiaäri Asu Pikk tän. 14

Hästi sissetöötatud äri wajab kohe

osanikku—ühistöötajat

Kirjad selle lehe talit. „Ühistöö" all.

Kes leidis medaljongi

ehtsa lilla kiwiga pu..takse teatada selle lehe talitusse „Tubli tasu" all.

Raadio

Esmaspäewal, 6. mail.

Tallinn, Tartu ja Türi. 7 äratusmäng. Wõimlemine, algajatele. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päewauudised. 7.30 hommikukontsert heliplaatidelt. 815 perenaistele. 8.20 Tallinn ja Türi: Turuteated. Tartu: Heliplaate. 8.30 hommikupalwus — preester A. Jürisson. 8.45 Türi: Jääteade. 17.50 teated ja reklaam. 18 muusika pärastlõunaks heliplaatidelt. Tartu (—18.20): Wenekeelne teadete-saade. 18.50 Postmark 100-aastane — Eino Pillikse. 19.10 Helisew Napoli heliplaatidelt. 19.30 raadiowestlus — RR direktor inj. F. Olbrei. 19.50 Armunud Corjo-trio. Wiise armastusest. 20.30 päewa märkmik. 20.35 Eilsest tänaseni. Päewasündmuste kokkuwõte. 20.40 päewauudised. 21 õige aeg. Teated. 2110 wiis minutit terwisele — dr med. M. Kask (Tartust). 21.15 wiiulikunstnik Willem Sunapuu kontsert. 21.40 Türi: Hoiuruumidele pöörame tähelepanu ja kewadel — Mari Kauri. (Kodumajandusl.k loeng). Tallinn ja Tartu: Karakterpalasid heliplaatidelt. 22 õhtukontsert. RR orkester, juhatab P. Rigula. 22.50 õige aeg. Päewauudised ja sporditeated. 23.05 Türi: Päewauudised inglise ja saksa keeles.

Teisipäewal, 7. mail.

Tallinn, Tartu ja Türi. 7 äratusmäng. Wõimlemine, edasijõudnutele. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päewauudised. 7.30 hommikukontsert (helipl.) 8.15 perenaistele. 8.20 turuteated. 8.30 hommikupalwus — õp. H Karm (Jaani kirikust.) 8.45 Türi: jääteade. 13.00—13.30 koloiraadio. The Grasshopper and the Ants (Rohutirts ja sipelgad.) Nora Ratcliffi järele kuuldemänguks seadnud Maria Kansberg. Korraldaja: Riiklik Kolledzh. Näitejuht: M. Kansberg. Muusikajuht: Salme Krull. — Saade koloidele, kus õpitakse inglise keelt. 17.50 teated ja reklaam. 18 katkendeid koomilistest operettest (helipl.) Tartu (—18.20): wenekeelne teadete-saade. 18.30 lasteraadio-rahwas koolis. Meie kuulajate kirju koolielust. Õpilaskoride ja -orkestrite ettekandeid (lastele.) 19 soolokontsert (helipl.) 19.35 ajukelme tuberkuloos — dr. W. Üprus (ETM loeng, Tartust.) 19.50 laulgem naised, laulgem neiud! Eesti Naisliidu naiskoor, juh. Ida Kahu, ja Ella Lipand (sopr.) 20.30 päewa märkmik. 20.35 eilsest tänaseni. Päewa sündmuste kokkuwõte. 20.40 päewauudised. 21 õige aeg. Teated. 21.10 „Tshaikowski Haapsalus." Gert Helbemäe kuuldemäng P. Tshaikowski elust. Tegelased: Peeter Tshaikowski — Woldemar Alew. Helilooja kaksikwennad: Anatol — Oskar Põlla; Modest — Johannes Kaljola. Warwara Filaretowna — Haapsalus suwitaw noor wenelanna — Aino Talwi. Woorimees, teenija, lesknaine. Näitejuht — Felix Moor. 22 orkestrikontsert. RR orkester, juhat. O. Roots, ja Heljo Sepp (klawer). 22.50 õige aeg. Päewauudised ja sporditeated. 23.05 Türi: päewauudised inglise ja saksa keeles. Esperantokeelne nädalakroonika.

Kolmapäewal, 8. mail.

Tallinn, Tartu ja Türi. 7 äratusmäng. Wõimlemine, algajatele. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päewauudised. 7.30 hommikukontsert (helipl.) 8.15 perenaistele. 8.20 Tallinn ja Türi: turuteade. Tartu: heliplaate. 8.30 hommikupalwus — praost H. Kubu (Jaani kirikust.) 8.45 Türi: turuteade. 17.50 teated ja reklaam. 18 Tallinn ja Türi: prantsuse keel — mag. K. Kann. Tartu: wenekeelne saade. 18.30 Tshaikowski lühihelindeid. Balalaika-orkester, juh. Georgi Medwedjew. 19.05 Maanoorsoo matkamise wõimalustest — Martin Kala (Turismi Keskkorralduse loeng.) 19.05 marsiaktis (helipl.) 19.35 riigikaitse kümmeminut. 19.45 wälispoliitiline westlus — toimetaja Artur Grönberg. 20 opereti pooltund (helipl.) 20.30 päewa märkmik. 20.35 eilsest tänaseni. Päewa sündmuste kok-

Mitmesugust

Keelan jahipidamise

Wiljandi walla Tõllasepa ja Teola talu maa-aladel.
Jahipiirkonna omanik.

Raassilla

postital. wõtab „Sakala" ja „Sakala Pühapäewa" tellimisi ja kuulutusi wastu ja müüb üksiknumbr.
h-ra J. Lõo

Tumeraudjas

täkk

paaritamiseks saada — Holstre Laurisupsil.
Paaritusmaks 5 kr.
Omanik Johan Koni.

Riigiametnik wajab

korterit

3 toa ja köögiga, soowitaw ka wann.
Teatada selle lehe talit. „Riigiametnik" all.

Müüakse ja ostetakse

Soowin osta

maja

Wäljamaks kuni 10.000 krooni. Pakkum. Wiljandi Posti tn. 18—4. Pikas.

Müüa ilus

ehituskrunt

Küsida selle lehe talit,

Maja

ristpalkehitus, suur 10 tuba, ½ R. wkm. krundiga, ilusa aiaga Wiljandi kesklinnas kiirelt ja soodsalt müüa. J. Ainola — Tallinna tän. 8, telef. 327

Hää

palkmaja

ärawedamiseks müüa.
Loodi as. Wäliste talu (wastu meiereid)

Tutwuge meie ilusate **kewadkleitide, seelikute, pluuside ja lastepalitutega**
Suur walik, odawad hinnad. Tartu tän. 6
Kleidiäri O. Mõttus.

Müüa elumuudatuse tõttu pooik

ehitus

paremas rajoonis.
Küsida selle lehe talit.

Müüa uus

ristpalkmaja

aia ja suurte kõrwalruumidega. Küsida Jakobsoni tän. 71.

Müüa tugewajõuline

mootorratas

1936. aasta mudel.
Küsida Waksali tn. 16 h-ra Lüber'i kauplusest.

Kellel on müüa kuiwi põranda

laudu

Teatada Tallinna tän. ns. Werncke'le:

Müüa 4-a. ratsasõidu

mära,

2 tööwankrit ja 2 atra
Loodis, Lutsu talus
Laigna

Soowin osta pruugitud korras raudtelgedega

tööwankrit

Teatada selle lehe talit. „Tööwanker" all.

Müüa

söödapõhku

Wiljandi wald Pupsi talu (endine Uue-Wõidu)
Müürisepp.

Müüa seemne-

kartuleid

ja muud koli.
Aadr. Jakobsoni tn. 73
Luhaäär.

Weel pole hilja tellida „Sakala" 1. maist 1940. a.

Vastutav toimetaja JAAN LEPIK — Trükitud SAKALA TRÜKIKOJAS VILJANDIS — Väljaandja SAKALA KIRJASTUSÜHING